

Biurow Redakcyj i Administr.
ul. Kopernika 7, parter.

Przedpłata wynosi:

kwartalnie K. 3,—
półrocznie „ 5,—
rocznie „ 10,—

Numer poszczególny
kosztuje 1 koronę

OGŁOSZENIA:

1 str. 100 K., 1/2 str. 60 K.,
1/4 str. 35 K., 1/8 str. 20 K.,
1/16 str. 12 K.

DOBROBYT

PRZEDPŁATE
przyjmują: we Lwo-
wie: Administracja
„Dobrobyt“ ul. Koper-
nika 7 i biuro Sokolo-
wskiej Passaż Hausma-
nna; we Wiedniu:
Hausenstein & Vogler
(Otto Mass) Walfisch
gasse 19. — Rudolf
Mose Seilerstraße 2A
Adolf Chulwsky VI.
Gretoldmarkt 15.

Czasopismo ekonomiczne, pod redakcją J. K. ZIELIŃSKIEGO.

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“ i „Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego“.

Wychodzi 5. 15. i 25. każdego miesiąca.

Banki austriackie w roku 1902.

(II*)

Niezwykle niska stopa procentowa nie objawia się jedynie w interesie eskontowym, lecz także i w innych działach interesów bankowych a mianowicie w interesach lombardowych, raportowych i kontokorrentowych. Następnym tej niskiej stopy procentowej były niekorzystne wyniki lokacyi własnych kapitałów oraz małe dochody z lokacyi obcych kapitałów. Rezultaty te nie były we wszystkich instytucjach bankowych równomierne, o ile żłkniętym bankom udało się przez powiększenie swego zakresu działania złagodzić skutki potaniaenia pienia dza. Do tego samego celu zdążyli w omawianym roku instytucje bankowe także rozmaitymi innymi środkami. Najważniejszym jednak środkiem złagodzenia tych skutków była stworzona w roku 1902 dla banków możność lokowania znaczniejszych kapitałów na targu londyńskim pod korzystniejszymi warunkami. Albowiem targ ten pod wpływem kolosalnych kosztów wojny w Południowej Afryce i wzmógłonych potrzeb g-tówki w Ameryce był zmuszony w roku 1902 utrzymać stopę procentową na zna-znej stosunkowo wyżynie. Stopa procentowa banku angielskiego w roku tym wynosiła $4\frac{1}{2}\%$ i 4% , a dyskont prywatny wahał się między 2% a 3% wynosząc w przecięciu rocznym 3% , tak że w ogóle był o najmniej $\frac{1}{2}\%$ wyższy od dyskontu prywatnego na targu wiedeńskim. Korzystając z tego bank austro-węgierski w roku 1902 znacznie zwiększył swe wierzycielności w Anglii w roku 1902 a inne banki poszły za jego przykładem do tego stopnia, że chwilowo ich lokacye na targu angielskim dochodziły 100 milionów koron. Anormalne zatem stosunki roku 1902 spowodowały to zajmujące pod względem ekonomicznym zjawisko — że kapitały austriackie stały się chwilowo i przejściowo znacznym wierzycielem pod względem ekonomicznym najbardziej rozwiniętego targu angielskiego.

Londyńskim lokacyom głównie przypisać należy, że pomimo depresyi ekonomicznej, będącej znamieniem roku 1902 — pomimo słabszych obrotów w akcyach na giełdzie wiedeńskiej, stan eskontu banków austriackich w tymże roku wzrósł o 58 milionów koron, stan zaś zaliczek na efekta oraz stan raportu wykazuje wzrost 28 milionów koron, chociaż, skazany w zupełności na targ wewnętrzny — inny rodzaj lokacyi kapitałów a mianowicie dłużnicy z rachunków bieżących wykazują w obec roku poprzedniego ubytek o 25 milionów koron.

Najlepszym jednak autydotum przeciw niepomysłnym skutkom finansowym mogącym być następstwem postano-

wienia pieniądza, był sam fakt tego postawienia a więc niska stopa procentowa. Ta bowiem spowodowała, że targ w jednolite i stałe oprocentowanych efektach był bardzo silny i przeto stworzyła korzystne warunki dla znaczniejszych interesów konwersyjnych i emisyjnych tych wartości. Kursa bowiem tych wartości przeważnie 4% znacznie wzrosły, tak że doszły lub nawet przetrastały wartość ich nominalną, co znowu umożliwiało skuteczne przeprowadzenie znaczniejszych konwersyi.

Z większych interesów emisyjnych względnie konwersyjnych w roku 1902 wymienić należy emisyję reszty 4% austriackiej renty koronowej w kwocie koron 62 $\frac{1}{2}$ milionów przez grupę Rotszyldowską w porażeniu z Pocztową Kasą Oszczędności, dalej emisyję 4% pożyczki kolejowej we wartości nominalnej 94,32 milionów koron zaciągniętej celem skonwertowania 92,15 mil. koron 5% akcyi kolei galic. Karla Ludwika, zamienionych przez przestępowanie w obligacye państwowe, następnie wprowadzone przez Land-bank i Bankverein we Wiedniu, Deutsche Bank w Berlinie i Credit Lyonnais w Paryżu sfinansowanie pożyczki miasta Wiednia w kwocie 285 mil. koron.

Grupa bankowa, w której wybitne zajęły stanowisko Union Bank i Wiener Bankverein we Wiedniu przeprowadziła w r. 1902 także emisyję 68 milionów koron pożyczki kolejowej bośniacko-hercegowińskiej. Najważniejszym jednak zdarzeniem na polu emisyjnym w roku 1902 była konwersya $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki państwowej węgierskiej na 4% r-ntę koronową węgierską w kwocie 1,087,470 000 kor. — przez węgierski powszechny Bank kredytowy, przy pomocy Pocztowej Kasy Oszczędności węgierskiej i austriackiej grupy Rotszyldowskiej w ciągu 6 miesięcy.

Pomijając znaczne dość i liczne mniejsze emisyje kon-tatuje autor, że interesa te przyniosły bankom znaczne zyski na kursach i prowizyi spowodowały, że następstwa potaniaenia pieniądza w roku 1902 nie odbiły się tak dalece niekorzystnie na wynikach interesów bankowych.

Ponieważ z powodu tych emisyji wpływy banków były bardzo znaczne konto wierzycieli wzrosło się niepomierne a fruktyfikacya obcych kapitałów w obec niskiej stopy procentowej była utrudnioną przeto rok 1902 odznaczył się i tą anomalią, że banki nietylko nie starały się o przypływy obcych kapitałów, lecz przywyły ten możliwie utrudniały. W obec tego jakkolwiek w roku 1902 konta kredytów wszystkich banków austriackich wykazują w obec roku 1901 przyrost o 83 milionów koron — to jednak po odliczeniu znacznych wpływów z interesów emisyjnych — rachunki bieżących wierzycieli banków w roku 1902 wykazują w stosunku do roku poprzedniego znaczny ubytek. W szczególności wkładki na książeczki wkładkowe, asygnaty kasowe, wykazujące w roku 1901

*) Patrz Nr. 2 z 15. stycznia 1904.

przynost 26 milionów keron, mimo że w roku omawianym 4 dalsze instytucje bankowe podjęły tą gałąź interesów, wykazując w roku tym ubytek 4 milionów keron.

Interes dewizowy w roku omawianym odznacza się dalszym postępem w kierunku centralizacji tak, że Bank austro-węgierski ze szkodą innych instytucji bankowych wykazuje w tej gałęzi interesów znaczny postęp. Również arbitraż w efektach i interes spekulacyjny giełdowy na skutek słabego funkcjonowania giełdy wiedeńskiej, dalej interes inkasowy na skutek rozgałęzienia się banku austro-węgierskiego i Pocztowej kasy oszczędności również straciły na znaczeniu.

Warunki decydujące o interesach banków ruchomych z roku 1902 wyżej wspomniane musiały także wywrzeć wpływ na banki opierające się na interesach odnośnie do nieruchomości a mianowicie na banki akcyjne, hipoteczne oraz komunalne. Wpływ ten był z jednej strony również niekorzystny na uprawianie przez te banki interesu odnośnie do ruchomości. Natomiast z drugiej strony co do uprawianych przez banki te w pierwszym rzędzie interesów hipotecznych i emisji listów zastawnych i obligacji, ze względu na silne usposobienie targu lokacyjnego, wpływ ten musiał być jak najkorzystniejszy.

Wobec zapewnionego odbytu swych walorów wraz znacznego często 5% przewyższającego wzrostu kursów tych walorów, banki te były w stanie zadość uczynić wzrastającym potrzebom kredytu hipotecznego a zwłaszcza komunalnego a nadto otrzymały możność skonwertowania swych dawniejszych wyżej oprocentowanych pożyczek na niżsoprocentowe. Z tych powodów w roku 1902 ogólny obieg austriackich listów zastawnych i ufundowanych obligacji bankowych wzrósł o 180 milionów keron.

Wystawa krajowa w Warszawie.

Jak donosiliśmy wczoraj, odbędzie się w maju 1905 w Warszawie krajowa wystawa, obejmująca rolnictwo, przemysł, rękodzieła, wynalazki techniczne, naukę, sztukę, statystykę, urządzenia społeczne, pedagogiczne, higieniczne, ogółem całokształt życia kraju. Rada warsz. oddziału Tow. popierania rosyjskiego przemysłu i handlu, postanowiła zająć się wstępną pracą organizacyjną, poczem, zgodnie z projektem już opracowanym, wybrany zostanie komitet. Na najbliższem posiedzeniu rady, które odbędzie się d. 6 lutego, cała działalność będzie powierzona komitetowi pod przewodnictwem prezesa oddziału, hr. Władysława Tyszkiewicza. W tym celu wstępnymi pracami zajęła się już tymczasowa komisja.

Wystawa ma być przemysłowa, rolnicza i artystyczną i obejmuje następujące trzydzieści ośm działów: 1) górnictwo, 2) przemysł spożywczy, 3) tkacki przędzalniczy, 4) białoskórnicy i garbarski, 5) inżynierję miejską i ogólną, 6) drogi i komunikacje lądowe, wodne i powietrzne, 7) budowlanictwo i urządzenie domów, 8) wyroby szklane, porcelanowe i gliniane, 9) wyroby drewniane, słomiane i inne, 10) metalurgję i wyroby metalurgiczne, 11) przemysł maszynowy, 12) dział elektrotechniczny, 13) puzkarstwo, 14) instrumenty i przyrządy, 15) cukrownictwo, 16) młynarstwo, 17) produkty chemiczne, 18) papiernictwo, 19) wyroby rękodzielnicze i rzemiosła, 20) instytucje rolnicze, 21) nasiona, 22) leśnictwo i torf, 23) maszyny i narzędzia rolnicze, 24) melioracje rolne, 25) ogrodnictwo, 26) hodowle, 27) organizację rolnictwa, 28) pszczeńnictwo i jedwabnictwo, 29) higienę, 30) sport, 31) dobroczynność, 32) szkoły i podręczniki, 33) drukarstwo, litografię itd., 34) wydawnictwa i handel książkami, 35)

fotografie, 36) sztukę stosowaną, 37) muzykę, 38) sztuki piękne.

Wystawa ma być otwarta i zamknięta w granicach między 14 maja a 14 listopada 1905 r. Na czele stanął komitet, złożony z kilkudziesięciu osób, powołanych przez prezesa oddziału. Do atrybucyj komitetu należą: 1) wybór miejsca i urządzenie wystawy; 2) wyjednanie ulg i środków pomocniczych, koniecznych do urządzenia wystawy; 3) oznaczenie ścisłego terminu otwarcia i zamknięcia; 4) zawiązanie i utrzymanie stosunków z osobami i instytucjami; 5) urządzenie na wystawie koncertów, przedstawień, odczytów, widowisk i wszelkich atrakcyj; 6) wydawanie katalogów, prospektów, ogłoszeń i sprawozdań; 7) oznaczenie i pobieranie opłaty za miejsca i za wejście; 8) zapewnienie wystawie odpowiednich środków komunikacyjnych; 9) powoływanie osobnych komisyj do różnych działów wystawy; 10) powoływanie sędziów konkursowych do przyznawania nagród, względnie funkcjonowanie jako instytucja kasacyjna wobec wyroków sądu konkursowego.

W wystawie mogą brać udział tylko wytwórcy z Królestwa Polsk., inni zaś tylko po za konkursem.

Najważniejszą sprawą jest na razie wybór placu, sfinansowanie przedsięwzięcia, to jest zebranie kapitału gwarantowanego, dalej zarząd i kontrola funduszy.

Notatki.

Z Banku austro-węgierskiego. Walne zgromadzenie akcjonariuszy Banku austro-węgierskiego, które się odbyło 3. bm. przedstawiało niezwykły widok i wyglądało jakby zgromadzenie jakiego Towarzystwa politycznego, gdyż wzięło w niem udział, jako akcjonariusze, przeszło 50 posłów niemieckich i czeskich. W Czechach przeszło od roku prowadzoną jest agitacja, aby czeskie Kasy oszczędności, Banki załączkowe itd. pieniądze swe lokowały w akcyach Banku austro-węgierskiego, tak, by na walnych zgromadzeniach, Czeši, jako akcjonariusze, mogli mieć większość i mogli przeprowadzić swe życzenia. Niemcy, którzy dowiedzieli się o tem, rozwinęli również energiczną agitację, tak, że na wczorajsze walne zgromadzenie przybyło 147 niemieckich, a 98 czeskich reprezentantów publicznych instytucji, mi. st. itd. Między innymi byli na zgromadzeniu posłowie: Kramarz, Pačak, Fiedler, Matuusz. Wohanka, Ryba, Baxa, Dworzak, Formanek, Lang, Mareček, Slama, Hruby, Demel, Prade itd. Także dziennikarze czescy, przebywający w Wiedniu, przybyli jako akcjonariusze Czeši chcą agitację prowadzić dalej i wegnąć w nią także polskie miasta, Kasy oszczędności itd.

Uchwalono wypłacenie dywidendy w wysokości 60 keron 20 hal. Za ubiegły rok przyznano obu połowom monarchii jako udział w dochodach, kwotę 625.402 kor. 80 h. Kwotę 142.137 keron przeniesiono do funduszu rezerwowego, a 28.427 keron do funduszu pensyjnego.

Imieniem czeskich akcjonariuszów przedłożył Fiedler życzenie Czechów o pomnożenie liczby filii banku w czeskich i niemieckich miastach w Czechach i na Morawach. Zarazem domagał się udzielania większego kredytu kołom mniejszych kupców i przemysłowców. Fiedler żądał również wybrania zastępcy czeskich akcjonariuszów do rady generalnej i zaznaczył, że podnosi te życzenia nie ze względów narodowo-politycznych, ale jedynie ze względów ekonomicznych, nie czyni żadnych wniosków, tylko przedkłada życzenia.

Jako zastępca niemieckich kas oszczędności z Czech, Moraw i Śląska polemizował akcjonariusz Sobitschka z wnioskami uczynionym w roku zeszłym przez Kaftana co do wyboru Czecha na członka rady generalnej, poczem

odczytał oświadczenie zgromadzenia niemieckich kas oszczędności z krajów sudeckich z zasadniczym zastrzeżeniem przeciw wnoszeniu polityki do kierownictwa banku.

Po udzieleniu absolutoryum zarządowi, uczynił dr. Loebł wniosek ustanowienia komisji dla zbadania położenia banku i jego akcyonaryuszy. Po wywodach gubernatora wniosek ten odrzucono i dokonano wyboru członków rady generalnej.

Kolej północna postawiła na swoim! Kolej północna zawiadamia, że ministerstwo kolejowe zgodziło się na podwyższenie niektórych taryf na kolei północnej na rozmaite towary, między innymi na spirytus i cukier do wysokości taryf, obowiązujących na kolejach państwowych. Ulgi, przyznane dla pewnych towarów będą obowiązywały dopóty, póki takie same ulgi istnieć będą na kolejach państwowych.

Krakowska Izba handlowo-przemysłowa. Izba handlowa wybrała ponownie prezesem Izby Alberta Mendelsburga. Wiceprezesem wybrano Jana Goetzta-Okołimskiego, delegatem do prezydium Maurycego Datnera. Dalej uchwaliła Izba wystosować energiczny protest do ministerstwa kolejowego w sprawie oddawania pierwszeństwa zakładom karnym przy dostawach rządowych, a mianowicie w sprawie oddania drechliwów, przeznaczonych dla lwowskiej dyrekcji kolejowej, zakładowi karnemu dla mężczyzn w Mürau na Morawach. Uchwalono wyrazić uznanie dla dyrekcji kolejowej krakowskiej za energiczną obronę wobec ministerstwa kolejowego przemysłu krajowego i za sprzeciwienie się oddania dostawy mundurów zakładowi karnemu w Mürau, wskutek czego 94% tych mundurów dostanie się w ręce krawców krakowskich. W końcu wyrażono krakowskiej dyrekcji koleji uznanie za to, że w roku zeszłym zakupiła za 3½ miliona koron wyrobów krajowych na potrzeby kolejowe. Postanowiono sprzeciwić się nałożeniu cła na węgiel, pochodzący z Królestwa polskiego i uchwalono popierać dążenie, aby przy zawieraniu traktatu handlowego z Rosją uwolniono od cła węgiel, wywożony z Rosji do Galicji.

Pakiety pocztowe do Persyi. Wedle zawiadomienia ministerstwa handlu w Wiedniu, przystąpiła Persya do międzynarodowej umowy co do pakietów pocztowych wskutek czego dopuszczalne są w obrębie pocztowym z Persją pakiety od 5 klg. wagi pod warunkami, konwencyą międzynarodową ustanowionymi.

Walka o eksport nafty. Groźna dla eksportu naszej nafty zagranicą sprawa podwyższenia taryf kolejowych, zatwierdzona na razie została utrzymaniem na r. b. norm dotychczasowych. Rozpoczyna się natomiast zacięta walka dwóch konsorcjów finansowych, które nie zdołały się porozumieć, pomimo kilkakrotnych rokowań. Jednym jest towarzystwo berlińskie, założone z kapitałem 20 mil. marek przez „Deutsche Bank“ berliński i wiedeński „Bankverein“. Konsorcjum to rozporządza akcjami dwóch przedsiębiorstw naftowych; „Etiole Roumanie“ i Schodnicy i zamierza organizować bezpośrednio sprzedaż dla konsumentów. Natomiast konsorcjum austriackie z p. Mac. Garveyem na czele, mniej zasobne jest w kapitał, natomiast jako złożone z wytwórców, posiada więcej produktu i nie mogąc się zgodzić na warunki grupy berlińskiej, podejmie eksport do Niemiec i Szwajcarii na własną rękę, zwracając się jednak do handlarzy, nie zaś wprost do publiczności.

Warszawska Towarzystwo mleczarskie rozpoczęło w d. 12. stycznia swoją działalność. Dostarcza ono wszelkich naczyń i narzędzi, podejmując się całkowitego urządzenia mleczarni, wysyła na miejsce monterów specjalistów i mleczarzy dla wyuczenia służby domowej.

Ruchome Kasy oszczędności. Centralna Kasa oszczędności w Warszawie, istniejąca przy Banku państwa, otworzyła oddziały ruchome dla dwóch przedmieść: Wola

i Czysta, dokąd wysyła raz na tydzień 2 urzędników, przyjmujących wkładki. Na Woli Kasa ruchoma urzęduje od 12 do 3 w niedzielę, na Czystem w sobotę od 10 rano do wieczora.

Wycyofwanie wkładek oszczędnościowych. W Warszawie powstał pociąg wśród klientów państwowej Kasy oszczędności, którzy hurmem rzucili się do wycyfrowania swych wkładek. W ciągu ostatnich dni kilku podniesiono w Kasach oszczędnościowych banku państwa około 200.000 rubli. Przyczyną pociągu stały się rozwiązanie wśród uboższej ludności wieści, jakoby skutkiem zawikłania na dalekim Wschodzie wszystkie umieszczone w kasach państwowych pieniądze użyte być miały na cele wojenne. Pogłoskom tym postanowił rząd położyć tamę przez przypomnienie za pośrednictwem dzienników miejscowych §. 2, ustawy państwowych Kas oszczędności, który głosi: „Rząd odpowiada za całość kapitałów, powierzonych państwowym Kasom oszczędności. Kapitały te nie mogą być użytkowane na ogólne wydatki państwowe“.

Wypadki te charakteryzują wybornie nieufność do rządu rosyjskiego, jaka przeniknęła w Królestwie do najniższych warstw ludności. Nieufność ta zresztą ma swoje uzasadnienie w tem, że wszystkie oszczędności lokowane są przez bank państwowy w ręce państwowej, wskutek czego wszelkie komplikacje polityczne mogą istotnie odbić się fatalnie na właścicielach wkładek oszczędnościowych.

Materje na uniformy wojskowe. Ministerstwo wojny zamierza wydać wzory materji na uniformy oficerskie, chcąc w ten sposób zapobiedz jaskrawym różnicom, jakie zachodzą często w umundurowaniu, szczególnie pod względem doboru barw. Wzory te, które ograniczać będą najjaśniejszą i najciemniejszą dozwoloną barwę każdego gatunku materji nabywac będą mogli interesanci wojskowych składach mundurów. Dotychczasowe przepisy, dotyczące umundurowania pozostają niezmiennione, przeto odpowiadające wydanym wzorom zapasy materji mogą być i nadal użytkowane.

Pruskie komisje poborowe zakupiły w roku ubiegłym razem 9.934 remont za przeciętną cenę 921 marek za sztukę t. j. cenę o 21 marek wyższą ponad normalnie preliminowaną. Zważywszy, że ceny te płacono za konie p. skończonym 3 roku, widac o ile korzystniejsze osiągają tam budowy ceny od naszych, a mimo to powszechnie na nierentowność chowu koni ½ krwi narzekają i coraz więcej rozpowszechniają konie zimnokrwiste, chociaż operują przeważnie funduszami stowarzyszeń rolniczych. Tej bowiem rasy konie wcześniej dojrzewają i mniej starania wymagają.

Bazar wyrobów krajowych w Gorlicach. Aby ułatwić rozszerzenie zbytu wyrobów krajowych, gorlickie Towarzystwo pomocy przemysłowej >0 własnych sił otworzyło 1. listopada z r. bazar wyrobów krajowych, dając mu oryginalną i godną nasładownictwa formę działania. Bazar prowadzi głównie te artykuły, które w miejscowych sklepach nie znalazły jeszcze miejsca; biorąc towar w komis wycenia sobie 10 proc. na koszt administracji. — Dla oszczędzenia kosztów najęto na bazar lokal na piętrze i bazar otwarty jest tylko w pewne dni w tygodniu, głównie w dni świąteczne i targowe, kiedy przyrwy ludności okolicznej jest najliczniejsza. Sprzedaż uskuteczniąją członkowi wydziału Towarzystwa bezinteresownie, zamieniając się kolejno. — Uzyskaną ze sprzedaży gotówkę oduła się co miesiąca producentom. Towarzystwo ubezpiecza własnym kosztem towary od ognia. — Bazar nie reflektuje na większe ilości towarów, lecz chodzi mu o ich różnorodność i wyborową jakość, a przytem o ceny jak najprzystępniejsze. Towarzystwo dąży do tego, aby przez bazar przepływał potok coraz to nowych i odmiennych towarów krajowych. — Bazar nie przyjmuje artykułów ulegających zepsuciu, a towary nie sprzedane do pewnego czasu, zwraca producentom na swój koszt. — Towarzy-

stwo gorlickie wolałoby oprzeć działalność bazaru swego na zasadzie rachunku stałego z producentami, lecz na razie skromne zasoby materialne zmuszają je do brania towaru w komis. — Niektórzy producenci, zupełnie zapoznawszy swój interes, ociążają się z oddaniem towaru bazarowi gorlickiemu i utrudniają w ten sposób wprowadzenie swego towaru na tamtejszy targ.

Nowe blankiety wekslowe w Rosyi. Generalny konsulat austriacki we Warszawie zwraca uwagę, że z d. 1. stycz. br. starego stylu (14. stycznia) wprowadzone zostały w Rosyi nowe blankiety wekslowe, różniące się od dawniejszych jedynie formą. Nowe formularze wekslowe są zaopatrzone po prawej i lewej stronie winiętą różnokolorową, herbem państwa i odpowiednim napisem wekslowym. Tekst na nowych blankietach pozostał nie zmieniony. Używanie dawnych blankietów nie jest dopuszczalne.

Pożyczki miasta Paryża. Miasto Paryż projektu e zaciągnięcia nowej pożyczki we wysokości 170 milionów franków w obligacjach 2 1/2%. Wygrane roczne mają wynosić 700.000 franków, z tego dwie główne wygrane po 200.000 i 100.000 franków. Obligacje odnośne mają być spłacone w 75 latach. Projektowany kurs emisyjny miałby wynosić 440 do 45% franków. Na każdą obligację należałoby wpłacić od razu 70 franków, reszta zaś może być spłaconą w ratach do roku 1907.

Nowy olbrzymi wytrysk ropy w Borystawiu. Z Borysławia donoszą o wytrysku ropy ze studni 774 metrów głębokiej, należącej do Galicyjskiego Towarzystwa karpackiego, położonej na terenie Kornabera nad Potokiem. Wydajność tej studni doszła do niybwałych dotąd rozmiarów trzydziestu do czterdziestu cystru dziennie. Studnia ta położona jest w najbliższym sąsiedztwie tzw. terenów syndykatu, nabytych w roku ubiegłym od firmy Sroczyński i Bogusz za cenę 3000.000 koron przez Towarzystwo karpackie i Towarzystwo akcyjne dla przemysłu naftowego

Towarzystwo akcyjne Schodnica nabyło od obszaru dworskiego w Borystawiu prawo dwudziestopięcioletnie wiercenia na obszarze 15 morgowym. Tytułem czynszu otrzymało posiadacz gruntu jednorazową odprawę w kwocie K. 60.000 oraz 20% dochodu brutto spodziewanej produkcji. Ponadto zastrzegł sobie właściciel gruntu po okazaniu się ropy w dwóch studniach brać udział w całym przedsiębiorstwie do wysokości 10% za zwrotem odpowiedniej części dotychczasowych kosztów wiercenia.

Towarzystwo Schodnica natomiast zobowiązało się kontraktowo rozpocząć w przeciągu trzech miesięcy wiercenie dwóch studni — do głębokości 1.050 metrów (o ileby się przedtem nafta nie pojawiła) i do utrzymania w nieprzerwanym ruchu trzech maszyn wiertniczych po okazaniu się ropy w pomienionych dwóch studniach

Powiększenie kapitału zakładowego Banku krajów Koronnych. Z Paryża donoszą o przyjęciu do skutku umowy między Société Générale w Paryżu, a Laenderbankiem co do powiększenia kapitału zakładowego tego ostatniego o 20 milionów koron. Nowe akcje miały być lokowane między klientelą Société Générale uzyskany z ich emisji kapitał miał być obrócony na zadotowanie nowo otwartej filii londyńskiej Laenderbanku. G. zety wieńskie na zasadzie informacji osiągniętych u źródła potwierdzają ten plan, jednak z pewnem zastrzeżeniem — a mianowicie, że pomieniona operacja ma być przeprowadzona dopiero po wyjaśnieniu niepewnych stosunków finansowych i politycznych. Na razie zatem wiadomości o podwyższeniu kapitału zakładowego Laenderbanku jest przedwczesną. Zaznaczają nadto pisma wieńskie, iż uzyskany z operacji ewentualnej kapitał nie ma być użyty wyłącznie na cele filii w Londynie, lecz w ogóle na wzrastające z dniem każdym zapotrzebowanie banku.

Ze Związku galic Kas Oszczędności.

Walne Zgromadzenie Delegatów Związkowych kas oszczędności odbyło się dnia 1. lutego b. r. w sali obrad galicyjskiej Kasy Oszczędności.

Na zgromadzeniu tem reprezentowane były następujące kasy oszczędności:

Bochnia miejska. (del. p. Dr. Mielnik Władysław).
Bochnia pow. (del. p. Ossoliński Adolar).
Brzeżany pow. (del. p. Bogucki Mieczysław).
Dobromil miej. (del. p. Dr. Gwiklizer).
Dolina pow. (del. p. Kossakiewicz Władysław).
Drohobycz miej. (del. d. Schutzman Leon).
Gorlice pow. (del. p. Dr. Dziubezński Władysław).
Jarosław miejska (del. Dr. Jahl Władysław).
Katusz pow. (del. p. Hellebrand Stanisław).
Kolomyja miejs. (del. p. Skupniewicz Józef).
Kraków miejs. (del. p. Dr. Staniszewski Walenty).
Kraków pow. (del. p. Józef Strzyżowski).
Lwów galic. (del. p. Dr. Steczkowski, Dyr. Nikorowicz).
Mysłenice pow. (del. p. Schally Gustaw).
Podgórze miejs. (del. p. Miziewicz Stefan).
Sambor miejs. (del. p. Dr. Steuermann).
Sniatyn miejs. (del. p. Niemczewski Michał).
Sniatyn pow. (del. p. Solski Władysław).
Szałc miejs. (del. p. Dr. Głowiński Wincenty).
Stryj miejs. (del. pp. Dr. Rosemann i Dembieczak Wład).
Tarnopol miejs. (del. p. Jagur Józef).
Wieliczka pow. (del. p. Aywar Franciszek).
Wadowice (del. p. Gołamb Michał).
Bodoradzany (del. p. Dr. Ferensiewicz Michał).
Nowy Sącz (del. p. Nalepa Karol).
Rzeszów (del. p. Dr. Piłiński Włodzimierz).

Po godzinie 10. prezes Związku Dr. Jan Kanty Steczkowski zagał posiedzenie, poczem przewodniczącym zgromadzenia wybrany Dr. Jahl Władysław, zastępcą Dr. Piłiński Włodzimierz a sekretarzem p. Miziewicz Stefan.

Z porządku dziennego p. Michał Gołamb imieniem Wydziału przedłożył nader wyczerpująco sprawozdanie z czynności Wydziału za czas od 1. lipca 1902 do 31. grudnia 1903.

Walne Zgromadzenie uchwaliło sprawozdanie to wydrukować w organie Związku a nadto w osobnej odbitce, i która ma być wszystkim kasom oszczędności w Galicyi rozestana.

Druk tego sprawozdania rozpoczniemy w następnym numerze.

Po przyjęciu do wiadomości zamknięcia rachunków i po udzieleniu Wydziałowi absolutorium za czas od I/VII 1902 — 31/XII 1903., referował Dyrektor Ingwer z Tarnopola sprawą potrzeby zmiany dotychczas obowiązującego statutu w tym kierunku, by kasom oszczędności wolno było udzielać pożyczek wekslowych i pożyczek na skrypta dłużne niehipotekowane.

Po nader obszernej dyskusji przyjęto wnioski referenta Wydziału w brzmieniu następującem:

I. Walne Zgromadzenie delegatów Związku galicyjskich kas oszczędności dnia 1 lutego 1904 we Lwowie zebranych uznaje nieodzowną potrzebę rozszerzenia zakresu działania kas oszczędności w tym kierunku, by dozwolone kasom udzielania pożyczek na kredyty osobisty bądź na weksle, bądź na obligi dłużne zeznane przez trzech solidarnych dłużników co do wypłacalności bezwzględnie pewnych:

II. Zgromadzenie poleca Wydziałowi, żeby wnioś inieniem Związku petycję do Wysokiego Rządu, żeby wydany reskryptem ek. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19 maja 1892 L. 1139 statut wzorowy w §. 25. odpowiednio zmodyfikowano, lub też żeby Wysokie c. k.

Namieslnictwo galicyjskie upoważniono do zatwierdzania odpowiednich zmian statutu, skoro przez odnośne czynniki uchwalone i przedłożone zostaną.

Sprawę pupilarnego bezpieczeństwa księżeczek wkładkowych kas oszczędności referował prezes Związku Dyr. J. K. Stoeckowski.

Referat ten, z ostatecznym wnioskiem brzmi jak następuje:

»Lokowania pupilarnych pieniędzy w Kasach oszczędności dozwolone zostało pierwotnie dekr. nad. z 10 V. 1888. Z. U. S. W. 1144. z ograniczeniem wszakże do 300 K. ma. Przy uregulowaniu postępowania nie spornego pat. z r. 1894 podwyższono tę kwotę na 500 K. więc i ta norma dotąd jest obowiązującą. — Majątek jednego pupila może być zatem lokowany w ks. K. O. tylko do kwoty 500 K. Natomiast kaucye i kontraktowe eraryalnie nie mogą być wcale w tych ks. przyjmowane.

Stąd wypływa, że książ. K. O. nie mają właściwie pupilarnego bezpieczeństwa, gdyż tak niska granica dozwolonej lokacyi pupilarnych ten przymiot całkowicie im odbiera. — A jeżeli tak się niedzieje, jak ustawa przepisuje i jeżeli sądy lokują pieniądze pupilarne w ks. K. O. bez względu na wysokość sumy, to jest to, milcząco tolerowane nadużycie. Nad kasami oszcz. wisi przeto ciągle groźne niebezpieczeństwo, że nieprzychylni im może minister nakazać sądom przestrzeżać przepisu ustawy, co będzie miało ten skutek, iż znaczne kapitały sierocińskie zostaną z kas wycofane, co w wielu bardzo kasach uczyni znaczny uszczerbek w kapitale obrotowym i pociągnie za sobą żrębne wstrząśnienie w stosunkach kredytowych, tej miejscowości, względnie okolicy, na którą działalność danej kasy się rozciąga.

Jestto stan rzeczy w wyrodnim stopniu niewłaściwy, i nie można żadnym rzeczowym argumentem go usprawiedliwić.

Kasy osz. stoją pod najcisłszym nadzorem rządowym, niezawodnie ścisłszym, od nadzora nad innymi instytucjami finansowymi, których listom zastawnym lub zapisom dłużnym (obligacjom) bezpieczeństwo pupilarne bez przeszkody jest przyznawane. Kontrola rządowa idzie tak daleko, że komisarz rządowy — może wskutek za daleko idącej interpretacyi regulatyw — staje się najwyższym organem Zarządu kasy. Działalności kas zakreślone są jak najciśniesz granicę a dozwolone kasom sposoby lokacyi ograniczone są do takich, które nawet w czasie przesilen ekonomicznych lub politycznych, nie narażają kas oszcz. na ryzyko straty. Sposoby tych lokacyi są: pożyczki hipoteczne w granicach pupilarnego bezpieczeństwa, zakupno papierów pupilarne bezpieczeństwo mających, lombard takichże efektów i eskont weksli w bardzo skromnym zakresie. Są to wszystkie lokacje zupełnie pewne — bez względu na możliwość zmian w konjunkturze ekonomicznej lub pieniężnej.

K. O. są więc w stanie co najmniej w równej mierze z bankami emitującymi listy zastawne dać zupełne bezpieczeństwo kapitałom w nich lokowanym. Uznają to najszerze warstwy ludności, które dadzą nasze instytucye bezwzględnie zaufaniem tak daleko idącym, że powszechnie jest przekonaniem, iż ks. w. K. O. mają pupilarne bezpieczeństwo.

Zaufanie to usprawiedliwiają całkowicie wyniki gospodarki kas osz., która w drugiej połowie ostatniego stulecia niedoprowadziła nigdzie do bankructwa Kasy osz.

Bezwarunkowe i trwałe bezpieczeństwo lokacyi w kasach oszcz. poręcza po nadto fakt, że te kasy z bardzo niecierpki wyjątkami, mają poręczenie albo gmin albo powiatów, dla wkładek i ich oprocentowa-

nia, co tym wkładkom daje rzeczowo przymiot depozytu siła podatkowa gminy względnie powiatu gwarantowanego.

W tych zaś kasach, których poręki nie ma, działają zastępczo i spełniają funkcję gwarancyi, silne fundusze rezerwowe.

Ze na ks. wkł. K. O. jest z drugiej strony idealną formą lokacyi pieniędzy pupilarnych, nie może podlegać żadnej wątpliwości.

Składanie i podejmowanie wkładek w K. O. odbywa się w sposób nadzwyczaj wygodny dla stron co najważniejsze bez kosztów. Ponadto między ludnością zwłaszcza mniej zamożną a K. O. wyrobiły się nadzwyczajnie żywe i tak rozliczne stosunki kredytowe, że udaremnianie tych stosunków w jednej tylko sferze lokacyi pieniędzy pupilarnych, nie może być dla tej tej ludności miłym i stawia ją w obec stosunków, które dla niej są zupełnie obce.

Z drugiej strony inna forma lokacyi funduszy pupilarnych jest dla ludności albo trudną i kosztowną albo nawet wprost niebezpieczną.

Bezpośrednie wypożyczenie pieniędzy sierocińskich na hipoteki choćbyś odbywało pod okiem najcięższego i najskrupulatniejszego sędziego, nie jest wolne od omylek, nieraz szkodę przyniesie mogących.

Tylko bogate doświadczenie, oparte na dokładnej znajomości stosunków miejscowych i ludzi, daje rękojmnie należyte oszacowanie nieruchomości. Doświadczeniem tem rozporządzają mogą tylko instytucye operujące stale i w szerokiej mierze w dziedzinie kredytu hipotecznego. Doświadczenia tego nie może mieć natomiast urzędnik opierający się z porządku rzeczy na opinii znawców, różnymi stosunkami ze stroną interesowaną związanymi.

Żaś lokacya w papierach wartościowych, pominiawszy, że z reguły wyższego oprocentowania od wkł. osz. nie przynosi, naraża kapitał pupilarny na straty z powodu ewentualnej niżki kursu, z powodu konwersyi i opłat z zakupnem lub zmianą papierów połączonych.

Cyfra opłaconych przez urzędy depozytowo przewidy gdyby się dała obliczyć, byłaby pewnością bardzo wysoką i o nią to rokrocznie uszczupla się kapitał pupilarny i kurandów.

Mimo to wszystko, stoją książ. wk. K. O. w istocie rzeczy niemal na równi z wkładkami na Rok bieżący w rozlicznych stowarzyszeniach zarobk. i gosp. które nie stoją pod kontrolą rządu i nie mają ograniczonego zakresu działania w sposobie lokacyi. Jest to anormalia, przeciw której K. O. z całą siłą wystąpić powinny nie w interesie własnym, gdyż interes tych humanitarnych tylko instytucyi takie nie istnieją, ale w interesie publicznym, raz przez wzgląd na bezpieczeństwo i dogodność lokacyi pieniędzy pupilarnych a powtóre przez wzgląd na wzmocnienie kapitału obrotowego w tym celu, aby go wprowadzić w arterye gospodarzce społeczeństwa w formie taniego kredytu.

Na te argumenty nie mógł i Rząd być głuchym i w r. 1901 wniósł do Rady państwa projekt do ustawy rozszerzając możność lokowania pieniędzy pupilarnych w kasach osz. za zezwoleniem rządowym założonych do kwoty 2.000 kor. Projekt ten wskutek bezrobocia w Izbie poselskiej nie przyszedł jeszcze pod obrady, czego żałować nie mamy powodu, gdyż nie rozwiązuje wcale sprawy w sposób odpowiadający dzisiejszym stosunkom i potrzebom, i nie naprawia krzywdy jaka się naszym instytucjom dzieje.

Musimy zatem zbiorowymi siłami wszystkich kas oszcz. austriackich domagać się jaknajrychlejszej naprawy tego niewłaściwego stanu rzeczy. I dlatego to Wydz. Zw. wnosi:

Walne Zgromadzenie raczy uchwalić:

Z uwagi: że kasy oszczędności stoją pod kontrolą rządu i że ich zakres działania ograniczony jest do interesów zupełne bezpieczeństwo dających: że obrót wkładowy w kasach oszczędności jest dogodny i odbywa się bez żadnych kosztów: że kasy oszczędności cieszą się powszechnem zaufaniem ludności, które usprawiedliwione zostało wynikami dotychczasowej działalności tych instytucji, poleca się wydziałowi, aby w porozumieniu z instnjącymi w Austrii związkami kas, wdrożył jak najrychlejszą akcję celem prawodawczego wyjednania książeczkom wkładowym kas oszczędności popularnego bezpieczeństwa bez żadnego ograniczenia co do kwoty.

W dyskusji, jaka się nad tem przedmiotem rozwinęła między innymi zabrał głos także poseł Dr. Głabiński za propozycją przez Prezydium Związku na Walne zgromadzenie. Cenne uwagi Dra Głabińskiego ma Wydział zuzycykować w memoriale, który w tej sprawie do c. k. Rządu będzie wysłany.

Wnioski referenta jednomyślnie przyjęto. Z kolei omawiał Dyrektor Powiatowej kasy oszczędności w Krakowie p. Józef Strzyżowski sposób układania bilansów w galicyskich kasach oszczędności, a zwłaszcza co do bilansowania odsetek zaległych odsetek zwłoki składa Referat swój zakończyłp. Strzyżowski uwagami następującymi:

• Związek zaleca:

I) pod względem buchalterycznego bilansowania system przedstawiony w artykule „Dobrobytu» Nr. 21 z r. 1903.

II.) zupełne eliminowanie w bilansowaniu przewidy zwłoki.

III.) bilansowanie tylko dwuletnich odsetek zaległych.

Wniosek miejskiej kasy oszczędności w Jarosławiu o zmianę dotychczasowego sposobu obliczania wkładek rocz-

nych do Związku przekazano Wydziałowi jako komisji, z poleceniem, przedłożenia odpowiednich wniosków w czasie, w którym dotychczasowa norma pobierania wkładek rocznych okaże się wadliwą.

Ponieważ postawiony przez kasę oszczędności górniczego miasta Bochni wniosek o zmianę statutu w tym kierunku, by kasom wolno było używać pożyczek na skrypta dłużne niehpotekowane, załatwiony już został wnioskiem p. Ingwera, przeto upadła potrzeba ponownej w tym względzie uchwały.

Po przyjęciu preliminarza budżetu na rok 1904. Walne zgromadzenie jednomyślnie uchwalilo wyrazić Dyrekevi galicyjskiej kasy oszczędności gorące podziękowanie za bezinteresowne częste urlopowanie jednego ze starszych urzędników, który z ramienia Związku przeprowadza lustracje kas związkowych.

Wniosek delegata Nowosądeckiej kasy oszczędności p. Radey Nalepy o dążenie do stworzenia centralnego Banku kas oszczędności na wzór Ustredni Banku ceskich spritelewi, jakoteż wniosek Dyrektora galicyjskiej kasy oszczędności p. Antyma Nikorowicza o utworzenie we wszystkich kasach Związkowych działu książeczek deponowanych w tym celu, by bez kosztów można z jednej kasy przekazywać wypłaty w kasie drugiej przydzielono Wydziałowi do zbadania i sprawozdania.

Wniosek Dyrektora kasy oszczędności miasta Sambora w sprawie dokładnego określenia praw komisarzy rządowych, przydzielonych w myśl §. 48. wzorowego statutu kasom oszczędności odesłano również do Wydziału.

Ponieważ porządek dzienny został wyczerpany, przeto przewodniczący Zgromadzenia Dr. Jahl, wyrażwszy Wydziałowi podziękowanie za dotychczasową wydatną działalność zamknął o godzinie 2 1/2 posiedzenie.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc grudzień 1903

	0,0	Stan kapitału wkładowego z dniem 30. listop. 1903		W ciągu miesiąca listopada						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31. grudnia 1903.		
		K.	h.	Wynosiły wkładki			wypłacono			K.	h.	K.	h.	
				K.	h.	stron	K.	h.	stron					
Bochnia *)	m.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bochnia *)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bohorodczany	p.	211.136	02	47	12.118	57	46	10.707	58	+	1.410	09	212.976	73
Brzeżany *)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buczacz	p.	610.574	16	87	28.843	04	51	28.572	23	+	300 81	—	610.874	97
Dobromil	m.	396.271	35	64	26.792	07	39	15.408	27	+	11.383 80	—	407.655	15
Dolins *)	m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz	m.	1.264.385	95	49	52.301	18	57	30.781	99	+	21.519 19	—	1.309.518	14
Gorlice *)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka *)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław	m.	1.651.610	45	—	54.213	32	—	30.132	49	+	24.080 83	—	1.709.950	27
Katusz	m.	790.001	77	105	48.876	45	52	21.216	46	+	27.659 99	—	534.343	22
Kołomyja	m.	3.990.895	57	327	106.014	37	337	89.891	09	+	16.123 28	—	4.081.181	87
Kraków *)	m.	16.889.086	52	—	715.113	66	—	720.417	48	—	5.303 82	—	16.888.782	70
Kraków	p.	29.615.320	56	6408	2.294.159	43	4942	1.540.510	42	+	747.649 01	—	30.878.656	21
Lwów	m.	43.768.002	08	4	—	4 83	1382	418.998	94	—	418.994 11	—	44.225.738	56
Mysłenice *)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowy Sącz *)	m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórz *)	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor *)	m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn	m.	183.457	04	45	10.691	29	26	2.854	57	+	7.836 72	—	195.559	13
Sniatyn *)	p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal	m.	742.128	81	73	26.554	70	65	14.699	54	—	11.855 16	—	769.461	45
Stryj *)	m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarnobrzeg	p.	717.922	49	81	14.650	24	30	15.805	47	—	1.155 23	—	733.723	82
Tarnopol	m.	6.004.949	78	821	234.691	38	626	170.992	53	+	63.691 80	—	6.339.521	70
Trembowla	p.	653.436	72	97	29.660	20	61	22.397	92	+	7.271 28	—	704.822	69
Wadowice	p.	4.174.116	32	420	117.686	65	339	92.874	35	+	24.812 30	—	4.198.928	62
Wieliczka *)	p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaleszczyki	p.	869.812	10	34	76.159	29	29	12.110	15	+	64.0 14	—	433.881	24

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymałymi.

4) 7663-02 kor. 5) 4.285-37 kor. 6) 15.479-48 kor. 7) 16.956-56 kor. 8) 204.880-12 kor. 9) 14.114-09 kor. 10) 485.686-64 kor. 11) 876.730-59 kor. 12) 34.259-99 kor.

Z Centralnego Związku galicyjskiego dla przemysłu fabrycznego.

Wiece przemysłowe.

Dobromiń, 18 stycznia.

Staraniem lwowskiego biura reklamy, przy współudziale komitetu miejscowego, odbył się u nas 17. z. m. wiece przemysłowe.

Powiat nasz należy może do jednego z najbardziej upośledzonych powiatów pod względem ekonomicznego rozwoju — ma przemysł domowy bardzo mało rozwinięty a wyrób obuwia (Rybotyce) i sukna (Piątkowa) dawniej bardzo dobrze prosperujący, dziś dla braku organizacji i zmienionych stosunków handlowych coraz bardziej zanika i traci dobrą markę

Potrzeba jest wielka, to też frekwencya na wiecu była bardzo liczną i z wyjątkiem okolicznego obywatelstwa, które świeciło nieobecnością, oraz bardzo małej liczby duchowieństwa, niemal cała miejscowa inteligencya, mieszczaństwo i włościanie, wypełnili po brzegi salę tutejsz go magistratu.

Wiece zagałojdnem przemówieniem przewodniczący komitetu p. Erwin Windakiewicz, poczem delegat i kierownik Biura reklamy p. Olszewski, wygłosił referat „O konieczności organizacji obrony krajowego wytwórstwa i „o sprawie cukrowej“.

„Nie chcemy stworzyć odrazu 100 fabryk, wnieść niebotyczne koniny, rozpocząć p. Olszewski, lecz chcemy powoli, roztropnie, lecz wytrwale zbudować dla przemysłu fundamenty, któreby w przyszłości były podstawą naszego bytu, naszej siły ekonomicznej.“

W dłuższej mowie rozwinął nad słuchaczami całą historję naszej walki o byt, wytłumaczył wszystkie trudności, z jakimi przemysł ma do walenia, poruszył słuszne żądania i kaprysy publiczności jak i nieusprawiedliwioną niechęć kupiectwa do wytwórstwa krajowego, zaznaczył, że na polu pracy ekonomicznej powinny stać wszelkie waśnie narodowe, bo czy Polak czy Rusin czy żyd — równą osiągnąć korzyść z podniesionego dobrobytu kraju.

Potem wyśluszył w sposób bezwzględnie przekonywający i jak wielką wagę należy przywiązywać do popierania krajowej produkcji cukru, ze względu na jej bezpośrednią łączność z rozwojem rolnictwa. Podał, że już w najbliższej przyszłości cukrownia Przeworska będzie mogła pokryć połowę galicyjskiej konsumcyi, a przechodząc od sprawy cukrowej do niemniej ważnej a dla przemysłu fabrycznego stanowiącej kwestye bytu, sprawy węglowej — wezwał obecnych, aby popierali węgla tylko z kopalni krajowych. Postawieniem 5-ciu rezolucyj: aby założyć Stowarzyszenie pomocy przemysłowej — urządzić lokalną wystawę wyrobów krajowych — popierać usilnie cukrownię przeworską — dążyć do zmiany taryf kolejowych niszczących rozwój krajowego przemysłu — pobierać węgla tylko z kopalni krajowych, zakończył swoje pod każdym względem świetne przemówienie a długotrwałe oklaski były mu podzięką ze strony publiczności.

Następnie burmistrz dr. Ówlikiewicz zwracając się do delegata, dziękował mu za znakomity referat a wychodząc ze założenia, że postawione przez p. referenta rezolucye zostały już przez niego dostatecznie omówione i nie można przypuścić, aby się im kto sprzeciwił, wniósł na przyjęcie wszystkich wniosków bez dyskusyi — co też nastąpiło jednogłośnie.

Po przemówieniu burmistrza zamknął przewodniczący wiec, zrywając obecnych do jednoroznego przystąpienia do Towarzystwa „Pomocey przemysłowej.“

Jedną z atrakcyi wiecu była śliczna kolekcya wyrobów krajowych, przywieziona przez p. delegata. Począwszy od rzeczy zbytkowych, do zwykłych użytkowych — miało się tam wszystko w miniaturze.

Co chwila też się słyszało: „jak gustowne naczynie ma p. Lewicki“, „jakie śliczne kwiaty wyrabia pna Teodorowiczówna“, „czemu też nasi kupcy nie sprowadzają krawatek wyrobu pni Kwiatkowskiej“, „jak przedniej jakości jest mydło Tleuu“, „ile to kosztuje, a ile tamto“ itd., itd.

Jak zaś wielkie zaciekanie w sferach kupieckich i rzemieślniczych wywołał wygłoszony przez p. Olszewskiego referat, tego dowodem, że już po rozejściu się szerszej publiczności zostało liżne grono kupców i rzemieślników, którym p. delegat z całą uprzejmością udzielał wszelkich rad i wskazówek, a ci, rozumiejąc swój interes i czując, że minęły te czasy, kiedy my publiczność pozwalaliśmy sobie jakiś towar narzucić — skrzętnie się informowali o źródłach, skądby poszczególne towary pobierać mogli. To też znaczna ilość katalogów obejmujących firmy krajowe, a przez p. delegata przywiezionych, została w krótkim czasie zupełnie rozkupiona, a nawet dla wielu zgłaszających się ich zabrakło.

Najpożądniejszą jednak dla p. delegata podzięką będzie niewątpliwie zapewnienie z naszej strony, że słowa jego padły na grunt podatny i że w krótkim czasie utworzymy tu dobrze zorganizowane stowarzyszenie „Pomocey przemysłowej“ — utworzymy jedno ogniwo więcej — przyszłej Ligi przemysłu.

Wadowice, 23. stycznia 1904.

Zdrowy odruch całego społeczeństwa naszego i chęć obrony krajowego przemysłu znalazła silny oddźwięk i w naszym mieście. Zawiazane od kilku miesięcy Towarzystwo „Pomocey przemysłowej“, pragnąc poruszyć całą okolicę, zorganizowało na dzień 23. stycznia wiec przemysłowy. Przeszło 300 osób stawiło się na wezwanie i zda się nie brakło nikogo, kogo tylko duch patriotyczny ożywia, bo byli tu okoliczni włościanie mieszczyani, kupcy, sfery urzędnicze, rzemieślnicze, obywatelstwo wiejskie, mezczyźni i kobiety. Po zagaleniu przez przewodniczącego wiecu p. marszałka Sławińskiego, referował o potrzebie organizacji obrony przemysłowej p. Olszewski, delegat „Centralnego Związku fabrycznego“. W praktycznem załatwieniu i uwzględnieniu tych potrzeb uchwalił wiec urządź w Wadowicach przeglądową wystawę wyrobów krajowych i ukonstytuować Towarzystwo „Pomocey przemysłowej.“ — I znowu zabrał głos p. Olszewski. Silnie, rzeczowo, dobitnie przedstawił zebrałym całą dotychczasową akcyę cukrową, wskazując na ważność tej gałęzi przemysłu naszego. Poruszył też i rozpoczął już akcyę obrony rodzimej produkcji węglowej rozwijając cały plan walki o te „czarne diamenty“. Nastąpiła ożywiona dyskusya, w której zabrali głos reprezentanci wszystkich sfer, a z ich gorących przemówień biła siła, wróżąca dobrze krajowemu wytwórstwu Uchwalaono też statut Towarzystwa „Pomocey przemysłowej“ i wybrano zarząd Towarzystwa w następującym składzie: p. marszałek Sławiński, jako przewodniczący i p. rejent Han, pni radczyni Raeczyńska, pni Rzędzianowska, L. Chrabąszcz z Graboszyc, kom. Padlewski, sędzia Chorobski, prof. Magiera, przemysłowiec Osiowski i włościanin Dzióbek oraz 6 zastępców. Po tem kilkogodzinnem zebraniu rozeszli się zgromadzeni, usnosząc w sercach zapat do nowej pracy i nowych myśli, które pewnie popchną akcyę obrony przemysłu krajowego na dobre tory.

Akcyą na rzecz węgla kamiennego. Sfery, zajmujące się praktycznie popieraniem przemysłu krajowego, po

pomyślnie przeprowadzonej kampanii na rzecz cukru krajowego rozpoczynają nową akcję na rzecz węgla krajowego. Dotąd miejsce zapotrzebowania pokrywa się przeważnie przez import węgla ze Śląska pruskiego, tymczasem w samej Galicyi mamy ogromny skarby mineralne, dotąd niewyżyskiwane należyte, a mianowicie węgiel kamienny w Sierszu, Jaworznie, Tenczyniu i brunatny w Glińsku, Potyliczu, Działowie itd. Węgiel krajowy jest wprawdzie kalorycznie słabszy od pruskiego, ale też o tyle tańszy, że konkurencyjnie całkowicie wytrzymać może. Dla potrzebującej gwałtownie stworzenia przemysłu prowincyi naszej rozwój każdej gałęzi wielką przedstawia wagę, rozwój produkcji węgla jednak ma nadto znaczenie inne: oto dać może całemu powstającemu przemysłowi podstawę własną, niepodlegającą kontroli obcej. To też akcja na rzecz węgla krajowego zasługując na szczere poparcie ogółu.

Zapałki krajowe to jest u nas w kraju wyrabiane są tylko te i rawdzawie nasze, które na etykietach mają uwidocznioną firmę, z podaniem miejscowości: Stryj, Skole lub Bolechów. Wszelkie inne, chociaż z napisami: „Zapałki krajowe” lub też z etykietami firm utajonych kupieckich są wyrobem fabryk niemieckich. Publiczność daje się napisami tymi w błąd wprowadzać, sądząc, że zapałki na których widoczniością jest firma krajowego kupca, są wyrobem tej firmy, tymczasem owa firma sprowadza zapałki n. p. z Barsdorfu od Hucha, z Opawy od Kohna i t. p. i każde sobie nalepiąc na pudełkach etykiety ze swoją firmą.

Towarzystwa Pomocy przemysłowej zawiązane z inicjatywą Biura reklamy wyrobów krajowych przy centralnym Związku fabrycznym w kilkudziesięciu miastach zaczynają już rozwijać konkretną działalność. Wzorowy regulamin czynności dla Zarządów Towarzystw Pomocy przemysłowej opracowany przez Biuro reklamy wyszedł w tych dniach z druku, regulamin ten podany in extenso w najbliższym numerze. Jedne z pierwszych wzięły się do systematycznej pracy: Towarzystwa w Brzeżanach, Kołomyi, Łańcucie, Rawie ruskiej i t. p. Niektóre z nich jak np. Kołomyjskie, Łańcuckie, Rawskie, wybrały z Iona zarządu z pośród ludzi poważnych zajmujących stanowiska, sekcyje agitacyjne. Sekcye te mają za zadanie zjednywać Towarzystwu jak największą liczbę członków, badać stosunek towarów obcych do krajowych we wszystkich sklepach miejscowych i udzielać agentom fabryk krajowych na żądanie pomocy i poparcia przy zbieraniu zamówień w sklepach. Agencyi więc krajowych firm produkcyjnych powinni w miastach, gdzie istnieją już Towarzystwa „Pomocy przemysłowej” zgłaszać się do tych Towarzystw za przybyciem i prosić o pomoc w wymienionym kierunku.

Krajowe władze a dostawy. Jednym z ważnych czynników życia przemysłowego Galicyi jest sprawa uzyskiwania dostaw publicznych przez producentów krajowych. Dostawy te napotykały nieraz na przeszkody ze strony władz centralnych; tem bardziej mają wagę te wypadki, w której władze krajowe samoistnie rozdają dostawy, albo też mają prawo przedkładania propozycji władzom centralnym. Rozpatrzenie należy się zwłaszcza systemowi rozpisywania dostaw z ograniczoną konkurencją, t. j. w ten sposób, że do złożenia ofert wzywa się tylko pewne firmy, nie ogłaszając ogólnej licytacji w dziedzinie przemysłu maszynowego, konstrukcyjnego, instalacyjnego itd. Wskazaniem byłoby w interesie krajowego przemysłu, a równocześnie jest postulatem słusznym, aby na przyszłość władze krajowe, rozwiązując dostawy, wzywały do ograniczonej konkurencji wszystkie firmy krajowe, pracujące w danym dziale produkcji, w naturalnym przypuszczeniu, że fabrykant lepiej i dokładniej od urzędnika technicznego jest obznajomiony tak z postępem nauk technicznych w swojej gałęzi, jak ze zdolnością produkcyjną i konkurencyjną swo-

jego przedsiębiorstwa. — Zauważę bowiem należy, że szczególnie w przemyśle żelaznym fabryki dostosowują się częstokroć do chwilowego zapotrzebowania i rozwijają czas bez wielkich trudności pewne nowe gałęzie fabrykacji.

Z dalszych wadliwości dotychczasowej praktyki w rozpisywaniu dostaw z ograniczoną konkurencją podnieść należy niedokładnie informowane zawezwanych o przedmiocie dostawy, wskutek czego wszystkie firmy, ubiegające się o dostawę muszą ponosić znaczne koszty przestudowania szczegółowego warunków oferty i to na miejscu, co wpłynąć może zresztą ujemnie na jakość i cenę samej dostawy. W interesie tak samych władz jak i wytwórców krajowych wskazanem by więc było, aby władze, wzywając firmy do współubiegania się o dostawę, posyłały danym firmom opisanie przedmiotu tak szczegółowo, aby na jego podstawie można było obliczyć koszt produkcji.

Zdarza się wreszcie nieraz, iż władze krajowe nie wzywają zupełnie krajowych producentów od uczestnictwa w ograniczonej konkurencji, lecz oddają wprost dostawę obcej firmie dalego, że wyłęczny wyrób danych urządzeń jest patentowo zastrzeżony pewnej obcej firmie. Częstokroć jednak posiadają firmy krajowe konstrukcye własne, które są lepsze od reklamowanych patentów obcych. A ileż to razy r-klamują ajenci firm obcych patenty wcale nie istniejące lub dawno wygasłe? Należy przyjąć za pewnik, że fabrykant, z reguły lepiej niż najzdolniejszy urzędnik, obeznany z postępem nauk technicznych w swojej specjalnej gałęzi, potrafi postarać się o ów szczegół patentowany i w swojej konstrukcyi go zużytkuje tak, że część dostawy zostanie w kraju, a tylko mała część z konieczności wykonaną będzie za granicą kraju. Na to służyć właśnie konkursy, aby najlepsze pomysły były do wykonania wybrane i zasady zatem dla dobra samych władz i zakaładów, potrzebujących dostaw, powinny być zawsze na publiczne dostawy rozpisywane konkursy bez względu na to, czy dla innych urządzeń istnieją patenty, czy nie.

Z uwagi na doniosłe znaczenie dla pomyślnego rozwoju przemysłu galicyjskiego sprawy rozdawnictwa dostaw z ograniczoną konkurencją przez władze krajowe, wniósł Centralny Związek gal. przemysłu fabrycznego, memorał do p. namiestnika z przedstawieniem sprawy samej we właściwym świetle oraz z prośbą na wptynięcie na podległe mu władze i zakłady krajowe z myślą o dobro przemysłu krajowego.

Biuro reklamy wyrobów krajowych przy Centr. Związku galicyjsk. przemysłu fabrycznego i kraj. Związku przemysłowym (Lwów, Batorego 12) wobec energicznej działalności przedstawicieli przemysłowców obcych w naszym kraju zwraca się do naszych producentów z następującymi radami:

Przedewszystkiem skoro liczba osób poszukujących towaru krajowego rośnie dziś bezsprzecznie z dnia na dzień, winni producenci krajowi wytyężyć wszystkie siły i środki celem należytego reklamowania swych wyrobów plakatami, cennikami, wysłaniem agentów, a względnie oddawania zastępstwa handlowego Agencji krajowego Związku przemysłowego (Lwów, ulica Chorążczyzny 1. 17), która objęła już zastępstwo kilkunastu krajowych fabryk i prowadzi je z bardzo dodatnim dla tych fabryk rezultatem. Nadto należy poczynić wszelkie starania dla zastąpienia interesów obcych fabryk w pismach krajowych inseratami naszych fabryk i pracowni wytwórczych, aby w ten sposób z jednej strony ułatwić prasie krajowej przejście od interesów firm zagranicznych do ogłoszeń krajowych producentów, a nadto ułatwić ogółowi jak najrychlejsze zwrócenie się od artykułów zagranicznych ku towarom krajowym.

Rozumie się samo przez się, że równocześnie z intensywną reklamą musi też iść i wydoskonalenie produkcji

i dorównywanie na każdym kroku w słowności, dobrem obsłużeniu konsumentów i w innych zaletach postępowego, europejskiego producenta.

Biuro reklamy wyrobów krajowych zaznacza wreszcie, że najbardziej energiczna działalność coraz liczniejszych i coraz żywszą sferę rozwijających towarzystw agitacyjnych „Pomocy przemysłowej” na całym obszarze kraju związanych nie wystarczy do rozszerzenia zbytu wyrobów krajowych jeżeli sami producenci nie poczynią ze swej strony wszelkich usiłowań dla zdobycia krajowego rynku handlowego przez odpowiednią reklamę i ruchliwość handlową.

Konkurs na wynalazek. Rosyjskie ministerstwo skarbu ogłosiło konkurs międzynarodowy ofiarując kwotę 50.000 rubli jako nagrodę na najlepszy środek denaturowania spirytusu. Najgłówniejszymi wymaganiami są: czynnik denaturalizujący nie ma pozostawiać alkoholu własności technicznych. Nie ma zawierać elementów palących jak siarka, fosfor, arsenik itd. ani też trujących, jak nie mniej produktów, które po wyparowaniu lub przegotowaniu pozostawiają osad stały. Czynnik ten ma czynić alkohol zupełnie niezdolnym do picia i nie ma być usuwalnym w łatwy sposób. Termin zgłoszenia upływa z 1. lipca 1905. Bliższych szczegółów udzielić może interesowanymi Biuro Centralnego Związku fabrycznego w Lwowie.

Stryj. Staraniem stryjsko żydaczowskiego oddziału Towarz. gal. gospodarskiego, urzędzonego 28. zm. w lokalnościach tut. rady pow. wystawę wyrobów przemysłu krajowego. Wystawa przedstawia się bardzo pięknie i świadczy, że w bardzo wielu kierunkach możemy się zupełnie objąć bez wyrobów zagranicznych. Wystawę zwiedziła znaczna ilość osób ze wszystkich sfer naszego miasta. Wieczorem o godzinie 6 w sali magistratu odbył się wiec przemysłowy. Dr. Olszewski uzasadniał przyczynę słabego rozwoju przemysłu u nas. Jako jedną z przyczyn nierozwijania się przemysłu u nas, wskazał ucisk podatkowy. Jednakowoż br. Brunicki stwierdził, że winę tego ucisku najczęściej ponoszą sami obywatele, zasiadający w komisjach dla wyznaru podatku.

P. Jakubów ze stronnictwa robotniczego ubolewał nad tem, że fabryka przwerska każe kupować swój cukier krajowy, a maszyny dla fabryki sprowadziła z Prus, oraz że cukier obcy kupcy sprzedają pod marką przwerską. Dr. Olszewski twierdził, że żadna z krajowych fabryk maszyn tak wielkemu zamówieniu podołać nie byłaby w stanie. W końcu wybrano 25 członków do komitetu.

Wystawa przemysłowa Stanisławów. Sprawa urzędzenia wystawy przemysłowej w naszym mieście przybiera coraz realniejsze kształty. Myśl racjonalna przez kilku ludzi dobrej woli, przyjęła się, można powiedzieć, odrazu, obecnie idzie o należyte wprowadzenie jej w życie.

Ognędaj odbyło się pod przewodnictwem p. S. wiercińskiego w sali stowarzyszenia „Gwiazda” liczne zgromadzenia obywateli tutejszych, przeważnie z sfer przemysłowych, jakoteż inteligencji miejscowej, o celach zastanowienia się nad kwestyą, czy i w jakich rozmiarach wystawę należałoby urządzić. Dotychczasowy komitet proponował urządzić wystawę w ciasnych granicach hr. obejmującej wyłącznie przemysł wytwórczy miasta Stanisławowa i jego politycznego powiatu. Na temat ten wywiązała się walna dyskusja, w której objawiły się zdania, iżby wystawa była nie powiatowa, ale okręgowa, to znaczy w granicach stanisławowskiego obwodu sądowego, oraz, iżby nie była wyłącznie przemysłowa, ale połączoną z wystawą rolniczą. Po obszernej i wyczerpującej dyskusji przeważło zdanie, iż należy urządzić wystawę przemysłową wyrobów krajowych tutejszego okręgu, równocześnie zaś odnieść się do Oddziału Towarzystwa gospodarskiego, z prośbą, iżby zechciało jednocześnie zająć się urządzeniem wystawy rolniczej, w granicach jakie samo uzna za stosowne.

Jako termin urzędzenia wystawy uchwalono wrzesień r. b. jako najbardziej do celu tego odpowiedni, pogoda

bożiem w tym miesiącu jest stała, w miesiącu zaś panuje ruch żywiołowy.

Upoważniono wreszcie dotychczasowy komitet do prowadzenia dalszej akcji i udzielono mu prawa uzupełnienia się.

Wystawa wyrobów krajowych w Stryju. W dniu 28. stycznia odbyło się Walne zgromadzenie stryjsko-żydaczowskiego oddziału galic. Towarzystwa gospodarskiego w sali Rady powiatowej stryjskiej.

Dzielnicy i ruchliwy prezes tego oddziału br. Brunicki z Podhorzec znakomity znawca ogrodnictwa, sadownictwa i propagator rozwoju przemysłu rolniczko-domowego, skorzystał z tej sposobności, aby zorganizować na przedce wystawę okazów lokalnego i w ogóle krajowego przemysłu w salach rady powiatowej.

Biuro reklamy wyrobów krajowych przy Centralnym Związku fabrycznym do którego zwrócił się br. Brunicki w tej sprawie przyszło chętnie z pomocą, zachęcało producentów zamieszkujących w kilku dniach przy wyłożonej pracy chętnych ludzi dobrej woli zorganizowano weale pożądaną wystawę wyrobów krajowych.

Oto szereg okazów i przedmiotów nadesłanych na tę wystawę: ze Stryja: Parkiety ręczne Leona Wurma, krakiewskie wyroby Jakuba Czaplńskiego, doskonale obwie Józefa Jakubusia, M. Soboty, Józefa Datko, wyroby biało-skórnicze W. S. Weinerta mającego wyrobioną sławę w całym kraju.

Odlewy z żelaza i metalu, prasy do kopiowania, okucia do pieców i kuchni, koła maszynowe itp. fabryka A. L. Benzera, produkty tartaczne Seliga Borata, czernidło do butów fabryki „Helios” inżyniera Gerstingera, wyroby drukarskie i rytownicze A. Mallera, farby do bielizny Michała Katza, eseneye kadzidłowe, masa do podłóg, proszek (drożdżowy, woda do ust droguery Kindlera, wyrob apteczne Marcina Sobla, wodki i likiery rafinerii S. Walóskiego, pierniki i ciasta fabryki Fr. Datki, wyroby z młynów amerykańskich br. Brunickiego i wykonane z nich pieczywo Adolfa Reifa, mowiąc nawiasem znacznie ładniejsze i smaczniejsze od lwowskiego, wyroby powroźnicze krajowego warsztatu wzorowego Alberta Wegnera, automatyczna unywalnia, wieńce grobowe itp. wyroby blacharskie Józefa Pletiana, wyroby rynarskie Kazimierza Wasunga, wyroby kotlarskie Franciszka Jędrzejowskiego, bełnarskie Miśgiewicza, kowalskie Jakuba Kiernskiego, stolarskie artystyczne Skisiewiczza, Solskiego, mydła Józefa Lipschütza, zapafki Józefa Lipschütza, galanteryjne odlewy metalowe Wehrsteina między innymi bardzo gustowne popielniczki.

Oprócz tych wyrobów reprezentujących bardzo dodatnio i poważnie miejscowy stryjski przemysł nadeszła z Stryja: Fabryka Paranowskiego w Podhajeckich kilka znakomitych pługów, radel i płużków itp. M. Mięsiowicz z Korożan płótna, fabryka sztucznego kamienia w Lwowie praktyczne wyroby płyt „terazzo” Bogucki z Krakowa szczerki gospodarskie, inżynier Mossoczy ze Lwowa patentowane materiae ze stony, fabryka cementu w Szczakowej i fabryka ceramiczno-kalfarska Lewińskiego ze Lwowa fabryka chemiczna Markusa Mahlera z Nowego Sącza, fabryka cykoryi hr. Romaszka z Horodenki, szkoła tkacka w Budzanowie i Towarzystwo pocieniczne w Radymnie swoje znane z dobroci wyroby.

Topf Wyroby tutejskie i biuńki cygaretkowe nadeszła fabryka Elster & Topf ze Lwowa, fabryka „Noris” Bełowskiego z Krakowa, „Eureka” Bisehopa i Sp. ze Stanisławowa, Ch. Lipschütz ze Skolego nadeszła kolekcję zapalek. Wystawa choć improwizowana i z konieczności ograniczona na szczerpli lokal przedstawiała się bardzo ładnie i seignęła przez jeden dzień przeszło 2000 osób. Jest to dowód jak pożytecznym jest korzystanie z każdej najmniejszej sposobności dla szerzenia wśród społeczeństwa zainteresowania dla spraw krajowej naszej wytwórczości.

Cukier krajowy w kosztach obcy w głowach. Urzuwają jeszcze niektórzy kupcy na składzie używając

kosikowego) w kartonach za pokrywkę a forsując obcy w głowach ponieważ kupująca publiczność większą uwagę zwraca na opakowanie krajowe przy kartonach aniżeli przy głowach.

W tem leży też wytlómaczenie, że niektórzy kupyce zamawiają w grosistwó cukier przeworski żądają niestosunkowo większej ilości cukru kostkowego w kartonach aniżeli cukru w głowach. Chcą mieć jakajwięcej tej krajowej pokrywy dla forsowania głów chropińskiego cukru. Na szczęście kupców takich coraz mniej w kraju.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Jan Kazimierz Zieliński.

Do ulokowania znaczniejsza kwota na książeczki wkładowe kas oszczędności na procent najmniej 4 1/2.

Bliższych wyjaśnień udzieli Związek gal. Kas oszczędności.

(Tłumaczenie).

Bank austriacko-węgierski.

Za drugie półrocze r. 1903 (49. kupon dywidendowy), przypada na każdą akcyę Banku austriacko węgierskiego dywidenda w kwocie:

Trzydziestu dwu koron 20 halerzy,

którą wypłacać będą, od 4. lutego b. r. począwszy, zakłady główne Banku we Wiedniu i Budapeszcie, jakoteż wszystkie filie Banku austriacko-węgierskiego.

Wiedeń, dnia 3. lutego 1904.

BANK AUSTRIACKO-WĘGIERSKI.

Biliński
gubernator.

Suess
generálny radca.

Pranger
generálny sekretarz.

(Przedruk nie będzie płacony).

Dwór Łapszyn

poczta Brzeżany.

WYROBY

KAZIMIERY MATCZYŃSKIEJ

BULION oznaczony medalami, z własnego drobiu i zwierzyzny rozbierny chemicznie przez Dr. Radziłowskiego i polecony przez lekarzy najpowołaniejszych tu i za granicą jako pożyty i p. oznaczony dla chorych po 10 Kor., 12 Kor., i 15 Kor. za kilo. Z samego drobiu i zwierzyzny (dla chorych) po 20 Kor. za kilo.

KOCE
na konie wełniane
szuka 15 Kor.

KWIATY
Nasłona gwarantowane, bukiety, krzewy alimetrowa, iliczne najtaniej

Szparagi do 20. maja po 1 K 50 h. kl. Później 5 kl. paczka 4 K 80 h

Fiance szparagów olbrzymich 3 letnie 2 K, 40 h, roczne 1 K 20 h, za 100 sztuk.

Od 1 Października PASZTET
STASASSURSKI 3 Kor. funt,
z truhami 4 Kor. funt.

PÓŁGĄSKI LITEWSKIE
kilo 3 Kor. 20 h.

BRYNDA GÓRSKA, 5 kilo 4 kor. 56 hf. od 1. maja do 1. paździer

Szynki westfalskie
w pecherzu po 8 Kor. 90 hl.
za k. lo.

Rozmaité pierniki
po różnych cenach najtaniej
bez konkurencji.

„Przysmak łapszynski“

gatunek chleba tyrolskiego, pikantna przekąska do wódki, paczka 1 Kor. 80 hl.

OWOCE KANDYZOWANE
po 4 Kor. kilo w pudełkach
po 1 i 2 Kor.

Za poprzednim porozumieniem można dostać drobiu tuzoznego.

Herbatniki domowej roboty z świętych jaj i masła z najlepszego

HERBATA CHIŃSKO-ROSYJSKA, sibiły najwyś. „TCHONG“ od 4-40 do 7-50 „CHONG“ od kor. 3.80 do 7-50 za pół kilogr. Okuchy herbałiane najprzedniejsze, funt od kor. 2*0 do kor. 3*50.

KIELBASA polska sucha, kigr. 2. korony.

Popierajmy przemysł krajowy, kupujcie tylko u swoich

Cenniki na żądanie opłatnie

W c. k. rządowo uprawnionym
Zakładzie wojskowo-naukowym
 emeryt, porucznika **Adolfa Kornbergera w Krakowie,**
 rozpoczynają się nowe kursa przygotowawcze wstępne i główne do egzaminu kwalifikacyjnego dla jednorocznej służby wojskowej
(Intelligenzprüfuna)
 w dniu 1. lutego i 1. września każdego roku.
 Wytrawne sily nauczyliście, znakomite rezultaty egzaminacyjna, tamia nauka, wygodny Pensjonat, zaopatrzone w ilustrowane piśmna w różnych językach, oraz w dzienniki, fortepian, gry towarzyskie i t. d. staranna opieka rodzicielska, selsly nadzór lekarski, własna kuchnia i t. p. nadejż Insytutowi znajmie pierwszorzędnego Zakładu.
 Zakład wojskowo-naukowy w Krakowie przygotowuje kandydatów posiadających wymagane kwalifikacye, również do bezpośrodkowego egzaminu kadeckiego, bez potrzeby poprzedniego uczeszczenia do jakiegokolwiek bądź szkoły wojskowej, jak i niemieckie przygotowuje do wszelkich innych egzaminów wojskowych. Dokładnych wyjaśnień udziela Dyrekcya Zakładu przy ulicy Słachowskiego l. 15. Wille Wanda.
 Z tym Zakładem polączone jest Biuro informacyjne dla wszelkich spraw wojskowych, koncesyonowane przez c. k. Władze wojskowe i cywilne.

Lwowska Filia
BANKU GALICYJSKIEGO
 - - -
 - - **DLA HANDLU i PRZEMYSŁU**

ulica Jagiellońska liczbą 3.
 (dawny lokal Banku kredytowego).

KANTOR WYMIANY
 (parter od frontu)

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty zagraniczne po możliwie najskrupulatniejszych kursach, skutecznie pod takimi samymi warunkami wszelkie zlecenia giełdowe zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, wydaje na wszystkie znaczejšie miejscowości świata i zagraniczne miejsca kąpielowe bezpośrednio przekaz i listy kredytowe, wreszcie wypłaca wszelkie kupony możliwe bez potrącenia jakiegokolwiek prowizji inkasowej.

Godziny urzędowe od 9-tej do 12 $\frac{1}{2}$ — i od 3 do 4 $\frac{1}{2}$.

ODDZIAŁ WKŁADKOWY

przyjmuje wkładki na 4 $\frac{1}{2}$ % książeczki oszczędnościowe.

Oddział towarowo-handlowy

załatwia czynności handlowo-komisowe, a zatem: zakupno i sprzedaż zboża, nasion, spirytusu, artykułów pastewnych, sztucznych nawozów i wszelkich innych ziemiopłodów

ODDZIAŁ ZASTAWNICZY

udziela pożyczki na wszelkie kosztowności, jako to: drogie kamienie, perły, złoto i srebro.

(Parter w podwórzu).

Szczotki

do zmiatania ręczne i na drażek, do ścian i sufitów, do portier, kominów, froterowania, bielenia, obuwia, szurowania koni, sukien, zębów, paznogi, uszów, włosów.

Grzebienie z rogu bawolego - -
 - - auzukowe rzadkie i gęste.

Miotły, Mioteki, Piórka, Trzepaczki i Gąbki.

Największy skład u

Alojzego Kübnera

Lwów. Rynek 38.

Kantor wymiany
 c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego
BANKU HIPOTECZNEGO

kupuje i sprzedaje
 wszelkie papiery wartościowe i monety
 po najdokładniejszym kursie dziennym, nie licząc żadnej prowizji.

Dr. K. Ostaszewski-Barański
Z krainy stu wysp

Wrażenia z wycieczki po Dalmacyi i jej wyspach.
 KARTA TYTUŁOWA wykonana przez artystę-malarza p. M. Harasimowicza.

Lwów 1902. Nakładem drukarni M. Schmidta i Sp.
 Główny skład w księgarni H. Altenberga, Lwów pl. Maryaeki.

Dr. K. Ostaszewski-Barański
KRWAWY ROK (1846)

Opowiadanie historyczne.
 (Biblioteka Powszechna Nr. 202/6). Cena 1 kor. 20 h.

Dr. K. Ostaszewski-Barański
ROK ZŁUDZEŃ (1848)

Biblioteka Powszechna Nr. 355/9. Cena 1 kor. 44 h. Do nabycia we wszystkich księgarniach i od księgarni nakładowej W. Zukerkandla w Złoczowie.

WSZELKIE KUPONY

wylosowane papiery wartościowe
 wypłaca bez potrącenia prowizji i kosztów

Kantor wymiany

c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego
Banku hipotecznego

PAROWA FABRYKA
 mydła i mydełek toaletowych

pod firmą
STANISŁAW ROŻNOWSKI

W KRAKOWIE
 założona w roku 1874

poleca swoje znane z dobroci
MYDŁA DO PRANIA

specyalne gatunki
 zaopatrzone firmą i markami ochronnymi jak:

- Mydło z syreną**
- Mydło z krakusem**
- Mydło karawanowe**

Nazwy i znaki tych mydeł prawnie zastrzeżone.
 Wielki wybór

Mydełek toaletowych
 wyrabianych na sposób francuski.

Jako nowość w kraju
Proszek mydlany

z syreną
 już w całym świecie zaprowadzony i używany z najlepszym skutkiem.

!! Popierajmy przemysł krajowy !!

Ch. Hofstätter i Spółka

Marka ochronna

Pierwsza krajowa fabryka
patentowanych hufnali, podkówek
i łańcuchów

w Mogile koło Krakowa.

Żądajcie hufnali i podkówek tylko z Mogiły opatrzonej marką ochronną „Kowadło“.

Biurow Redakcyi i Administracji.
ul. Kopernika 7 parter.

Przedpłata wynosi:
kwartalnie K. 3
półrocznie „ 5
rocznie „ 10
Numer poszczególny
kosztuje 1 koronę

OGŁOSZENIA.

1 str. 100 K., 1/2 str. 60 K.,
1/4 str. 35 K., 1/8 str. 20 K.,
1/16 str. 12 K.

DOBROBYT

PRZEDPŁATĘ
przyjmują: we Lwo-
wie: Administracja
„Dobrobytu” ul. Koper-
nika 7 i biuro Sokolo-
wskiej Pasaż Hausma-
na; we Wiedniu:
Haasenstein & Vogler
(Otto Mass) Walfisch-
gasse 10. — Rudolf
Mosse Seilerstraße 2 A.
Adolf Chulawski VI
Getreidemarkt 13.

Czasopismo ekonomiczne, pod redakcją J. K. ZIELIŃSKIEGO.

**Organ Związku Galicyjskich Kas Oszczędności
i „Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego“.**

Wychodzi 5. 15. i 25 każdego miesiąca.

DOM BANKOWY
Kantor wymiany
SOKAL & LILIEŃ

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty zagraniczne po możliwie najskrupulatniejszych kursach, uskutecznia pod takimi samymi warunkami wszelkie zlecenia giełdowe zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, wypłaca wszelkie kupony możliwie bez potrącenia jaskiejkolwiek prowizji inkasowej.

INCASSO

weksli i przekazów na wszystkie miejsca w kraju i zagranicą przyjmują

SOKAL & LILIEŃ

Dom bankowy i kantor wymiany.

Zlecenia z prowincyi załatwiamy odwrotną pocztą.

PRZEKAZY

na Paryż, Londyn, Berlin i inne miejsca zagraniczne wystawiają

SOKAL & LILIEŃ

Zlecenia z prowincyi wykonujemy odwrotną pocztą.

ZOFIA BIESIĄDECKA,
OSWIĘCIM.

Przez Wysokie o. k. Namiestnictwo koncesyonowane

Biuro podróży

Zofii - - - - -

- - - - Biesiadeckiej

Oświęcim (Dworzec)

sprzedaje bilety okrętowe I, II, i III klasy do AMERYKI dla parowców pospiesznych, oraz bilety kolejowe dla kolei amerykańskich we wszystkich kierunkach. - - - - -

Ceny ściśle wedle taryf - - -
- - - okrętowych i kolejowych.

Prospekta darmo i oplatnie.

JAN BROMILSKI

we Lwowie ul. Karola Ludwika (Grand Hotel).

Skład papierów, przyborów do pisania i rysowania

poleca wyrobu krajowego

Księgi buchalteryczne, najrozmaitsze z tekstem polskim, księgi kopjowe etc.

Uskuteczna księgi i druki podług podanych wzorów, papiery listowe i koperty z nagłówkami, stampile, numeratory, pieczątki papierowe, gumowe i t. p.

Ceny niższe! Stałym odbiorcom opus!

Długoletni dostawca Gal. Kasy Oszczędności i innych Instytucyi.

Dnia 18 listopada 1902 roku otwartą została we Lwowie, gmach hr. Skarbka (dawna sala sejm.)

Pierwsza w kraju

fabryka wyrobów z papieru

S. W. Niemojowskiego

Fabryka urządzona podług wzorów największych fabryk zagranicznych, wyrabia:

Koperty, papiery listowe, koronki do kredensów i t. d. — Dotychczasowy dział tutek i bibulek cygaretowych został znacznie rozszerzony.

Zwracam się z prośbą do Urzędów, Instytucyi publicznych, Stowarzyszeń, oraz do wszystkich którym rozwój przemysłu krajowego leży na sercu, by raczyli poprzeć moje przedsiębiorstwo przekonawszy się poprzednio, że wyroby moje tak do ceny, jak i jakości nie ustępują zagranicznym.

Wyroby moje znajdują się na składzie w sklepie przy placu Maryackim 1. 8. i mam nadzieję, że niezadługo znajdować się będą we wszystkich sklepach papierowych lwowskich, krakowskich i prowincjonalnych. Cenniki i wzory wysyłam odwrotnie.

S. W. Niemojowski.

Jako dobrą i pewną lokację

poleca:

4% listy hipoteczne

4 1/2% listy hipoteczne

5% listy hipoteczne premiowane

4% listy Tow. kredyt. ziemskiego

4 1/2% listy Banku krajowego

4% listy Banku krajowego

5% obligacje komunalne Banku krajowego

4% pożyczkę krajową

4% galicyjskie obligacje propinacyjne i wszelkie renty państwowe.

nadto poleca: Akcje galic. Towarzystwa elektrycznego. Papiery te sprzedaje i kupuje po najdokładniejszym kursie dziennym,

wszelkie kupony, wylosowane papiery wartościowe

wypłaca

bez potrącenia prowizyi lub kosztów

KANTOR WYMIANY c. k. uprzyw. gal. akc. BANKU HIPOTECZNEGO.

C. k. uprzyw. galicyjski akcyjny

Oddział depozytowy

Bank Hipoteczny

przyjmuje wkładki i wypłaca zaliczki na rachunek bieżący, przyjmuje do przechowania papiery wartościowe i udziela na takowe zaliczki.

Nadto zaprowadzono na wzór instytucyi zagranicznych tak zwane:

Depozyty schowkowe (Safe Deposit). Za opłatą 50 do 70 koron rocznie, depozytariusz otrzymuje w stalowej kasie pancernej schowek do wyłącznego użytku i pod własnym kluczem, gdzie bezpiecznie a dyskretnie przechowywać można swoje mienie lub ważne dokumenty. — W tym kierunku poczynił Bank hipoteczny jak najdalej idące zarządztwo. — Przepisy odnoszące się do tego rodzaju depozytów, otrzymać można bezpłatnie w oddziale depozytowym.

Chylewski, Hrubi i Sp.

przedtem

Władysław Niemeksa

**BIURO
TECHNICZNE I ZAKŁAD
INSTALACYJNY**

we Lwowie, ul. Kopernika 1. 15A.

Projektujemy i wykonujemy:

OGRZEWANIA CENTRALNE WENTYLACJE
WODOCIĄGI I KANALIZACJĘ RUROWĄ
ŁAZNIE, ŁAZIENKI

Wiercenie studzien i ustawianie pomp

Pralnie i susznie mechaniczne

Urządzenia gazowe wszelkich systemów

OŚWIETLENIE

Palatców, Willi, Hoteli i całych miejscowości

gazem powietrzynym

patent. naftowym światłem żarowym

„Z N I C Z”

(w miejscowości nie posiadających gazowni).

ZASTĘPSTWA:

PIERWSZEJ CZESKO-MORAWSKIEJ FABRYKI MASZYN W PRADZE.

ZAKŁADÓW ELEKTRYCZNYCH FRANCSKAZA

KRIZIKA W PRADZE.

i wielu innych specjalnych fabryk.

Przyjmujemy zamówienia na:
WSZELKIE KONSTRUKCJE ŻELAZNE
MASZYNY, KOTŁY PAROWE TURBINY
WSZELKIE URZĄDZENIA MASZYNOWE
CUKROWNIENIE
CHŁODNIE MECHANICZNE
FABRYKI LODU
CENTRALE ELEKTRYCZNE
GORZELNIE
FABRYKI DROżdżY
BROWARY TARTAKI
MŁYNY ZWYKŁE I AUTOMATYCZNE, OGBIELNIE
LOKOMOBILE I MOTORY
gazowe, benzynowe, silnikosowe, ropne
(szwedzkie i amerykańskie etc).

TELEFON Nr. 534.

Adres telegraficzny: CHYLEWSKI LWÓW.
POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI 837011.

BIURO TECHNICZNE

F. LORD, Kraków

ul. Floryańska 55.

Telefon Nr. 230.

Skład maszyn, narzędzi i artykułów technicznych dla wszelkich gałęzi przemysłu.

Zastępstwo Austriackich Zakładów Schukertowskich w Wiedniu.

Instalacja elektrycznego oświetlenia i przeniesienia siły, plany, kosztorysy i projekty gratis.

Dostarcza: Maszyny parowe, kotły, motory gazowe i naftowe. Kamienie francuskie i krajowe. Walce porcelanowe i stalowe Pompy i sikawki. Wężę gumowe i parciane.

Skład i wyłączna sprzedaż oryginalnych rosyjskich olei smarowych firmy S. M. Schibaf & Co. Oliwę maszynową. Puszcz Towota. Zastępstwo firmy F. Reddaway & Co. Ltd. dla pasów oryginalnych „Reddaway” Pasy skórzanne, parciane i gumowe. Paski do szybia i krupony Płyty i liny gumowe i asbestowe. Przybory do maszyn (armatury) wszelkiego rodzaju. Liny parciane i druciane. Płótna i papier szmirglowy. Mażnice i oliwiarki wszelkiego rodzaju. Pokrowce nieprzemakalne. Wszelkie armatury dla urządzeń wodociągowych, łazienek i klozetów. Dzwonki elektryczne i przybory do tychże. Papier szybrowy.

43

Musiałowicz i Janik

we Lwowie ul. 3-go Maja 2.

Skład win i herbat

Pokoje do śniadań

Gorąca kuchnia

Kawior, Porter

Znakomite śledzie pocztowe

-- Marynaty i inne łakocie --

Gabinety dla zebrań z osobnym wejściem.

TELEFONU Nr. 369.

27

Giovanni Zuliani i Syn

pierwsza krajowa

FABRYKA WYROBÓW CEMENTOWYCH

Lwów, ul. św. Piotra 21. — Telefon nr. 658.

FILJE: Stanisław Kraków Czerniowce
ul. Zarwańska 18. Zwierzyniec 14. Bahnhofstrasse 28.

posadzki weneckie terrazzo granito — płytki maszynowe z cementu deseniowane do posadzek — betonowe kanały — rury wodociągowe — sklepienia łukowe — rezerwuary i muszle — schody — balkony — żłoby — grobowce — ozdoby budowlane i wszelkie tym podobne wyroby z cementu. Kosztorysy, cenniki i wzory na żądanie bezpłatnie. Łaskawe zamówienia miejscowe i z prowincji uskuteczniamy najstaranniej, wzorowo i trwale po cenach umiarkowanych.

Cegielnia parowa i fabryka wyrobów glinianych

„KAROL”

w Polance-Karol

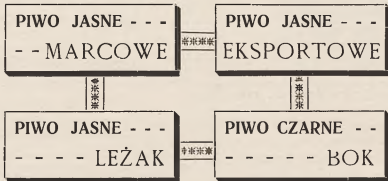
(Przystanek kolei, koło Krosna).

potęca swoje wyroby:

Rurki drenarskie, dachówkę czerwoną i czarną, cegłę formową etc. w wielkich ilościach i dobrej jakości.

Browar Jana Götza w Okocimie

założony w roku 1845

Składy i zastępstwa we wszystkich większych miastach i prowincjach.

Piwo butelkowe eksportowe i bok, „pasteryzowane“, a więc dające się bardzo długo przechowywać, wysłała browar także wprost skrzynkami po 50 i 25 flaszek

Ústřední banka českých spořitelen Bank Centralny czecheskich Kas Oszczędnosci.

Konto żyrowe banku austro-węgierskiego w Pradze, ul. Owocna 15. Konto Kasy Oszczędnosci 835.312. Adres dla teleg.: „Sporobanka. Praga“. Telefon nr. 3081.

Rozpoczął swą działalność z dniem 1 września 1903.

Cel banku:

(§. 5 statutow)

- Nabywanie pretensyj hipotecznych Kas Oszczędnosci;
- Wydawanie listów zastawnych na tego rodzaju nabyte pretensje hipoteczne.
- udzielanie pożyczek radom powiatowym, gminnym i korporacjom uprawnionym do pobierania dodatków do podatków, o ile ich dochody dają gwarancję dla kapitału i odsetek;
- wydawanie listów zastawnych, losujących się w przeciągu 50 lat na tego rodzaju udzielone pożyczki;
- udzielanie pożyczek w gotówce na dobra ziemskie aż do wysokości dającej pewność popularną;
- nabywanie nieruchomości na cele towarzyszywa, jakoż w drodze egzekucji na pokrycie należności;

Od 1. września począwszy

przyjmujemy także władki prywatne; a mianowicie w myśl statutow do 6 milionów koron i oprocentowujemy je:

Kwity kasowe	Książeczki wkładowe
3 1/2% wypowiedzenie 8 dniowe	3 1/2% wypowiedz. 90 dniowe
3 1/2% „ „ 30 „	3 1/2% „ „ 90 „
3 1/2% „ „ 60 „	4% „ „ 180 „

Eskomt weksli instytucji finansowych

jak najtańszej.

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych.

Pożyczki

na papiery wartościowe za niskim procentem bez doliczenia prowizji i kosztów administracji.

Wkładowe pieniądze

Instytucji finansowych oprocentowujemy jak najlepiej na korzystnych warunkach wywłaszczenia.

Pożyczki gminom

i korporacjom na najlepszych warunkach.

Cel banku:

(§. 5 statutow)

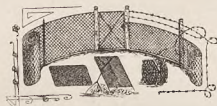
- w związku z innymi przez statut dozwolonymi interesami przeprowadzanie parcelacji, komasaacji i sanacji posiadłości ziemskich;
- udzielanie pożyczek i zaliczek na księgi austr. Kas oszczędnosci jakoż na papiery wartościowe, które Kasom oszczędn. nabyte wolno;
- kupno i sprzedaż efektów na rachunek własny i obcy;
- przyjmowanie w przechowanie i zarząd rzeczy wartościowych;
- eskomt i reeskomt weksli opatrzonych przynajmniej z 2 dobrymi podpisami;
- pośrednictwo w przenoszeniu pretensyj z jednej Kasy oszczędnosci do drugiej;
- przyjmowanie wkładek na rachunek bieżący, albo na książeczki wkładowe, wzdłuż kwity kasowe.

Interesa spekulacyjne zupełnie wykluczone. — Dla pobratymczych polskich kas oszczędnosci specjalne korzyści. — Listy zastawne i obligi banku mają pewność popularną. Blisze warunki i zapytania u

Dyrekcji.

Józef Gorecki

Premiowana fabryka
mebli, konstrukcyi żelaznych,
i wyrobów ornamentalnych kutych
w Krakowie, ul. Wawrzyńca 1. 26

wykonuje wszelkie roboty ornamentalne, kute,
konstrukcyjne, budowlane, żózka żelazne i ple-
cionki z drutu

a z tych ostatnich:

drutowe kraty do ogrodzenia ogrodów,
lasów, podworców, zwierzyńców itp.

Siatki do przesywania piasku i ochrone do okien

Ceny przystępne, kosztorysowe

Adres telegramów:

Gorecki, fabryka Kraków

Telefon Nr. 277.

Cenniki na żądanie odwrotnie się przesyła.

Plany amortyzacyjne
pożyczek we wszelkich kombinacjach po możliwie
najniższej cenie, z ścisłością matematyczną, wykonuje

WINCENTY ZALEWSKI

urzędnik Kasy Oszczędności

w Przemyślu.

Sery krajowe w największym wyborze
poleca

Mleczarnia Przeworska

Lwów

plac Smolki 1 5. — ul. Hetmańska 1. 8.

Od Administracyi

Pismo nasze wychodzi regularnie 5. 15. 25-go
każdego miesiąca. Wysyłka uskutecznioną bywa
również jak najregularniej

Upraszamy zatem usilnie wszystkich naszych
PT. Odbiorców by **natychmiast** reklamowali w ra-
zie gdyby jeden z poszczególnych numerów „**Dobro-
bytu**“ Ich nie doszedł.

Prosimy również o nadesłanie przedpłaty
celem ustalenia nakładu.

BANK MELJORACYJNY ---

ulica Kopernika Nr. 1. — I. p.

(nad apteką Mikołajską).

wykonuje wszelkie prace meljoracyjne,
jako to: zdjęcia planów, wygotowania
kosztorysów do drenowania pól, nawo-
dnienia i odwodnienia łąk, budowy ro-
wów, kanałów, dróg, szos, kolejek etc.,
etc. i poleca się do praktycznego prze-
prowadzenia powyższych prac.

**Finansowanie uskutecznia się
podług każdorazowej szczegó-
łowej umowy.**

W razie już gotowych planów,
nastąpić może na podstawie tychże,
wykonanie pracy.

Akcyjny

Bank Związkowy

dla stow. zarobkowych i gospodarczych
we Lwowie.

przy ulicy Trzeciego Maja 1. 7.

zalatwia następujące interesy:

- 1 Eskontuje i reeskontuje weksle stowarzyszeń za-
robkowych i gospodarczych, a w miarę zapasów
gotówki także przedsiębiorstw i osób prywatnych.
- 2 Udziela pożyczek na zastaw papierów wartościowych,
w warunkach obowiązujących w Banku Austro-
węgierskim.
- 3 Przyjmuje od stowarzyszeń i osób prywatnych **lo-
kacje w rachunku bieżącym** za oprocentowa-
niem **cztery** (4%) od sta i wypłatą do 2000 K.
bez wypowiedzenia — lokacje wypowiedzalne w 90
dniach oprocentowuje po cztery i pół (4 1/2%) od sta.
- 4 Zakupuje i sprzedaje wszelkiego rodzaju **efekta
wartościowe, monety, dewizy** i zagraniczne
przekazy pieniężne na rachunek własny lub ko-
misowo.
- 5 Pośredniczy i bierze udział w zakładaniu przedsię-
biorstw przemysłowych i handlowych tworzonych
przez spółki zarobkowe i gospodarcze.

Godziny urzędowe od 9 do 1/2 2 w południe.

Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie

podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że

a) począwszy od dnia 1-go stycznia 1904 r. ustanawia oprocentowanie po 3-6 od sta, tak od nowych wkładek, jak i dokładek na książeczki 3-75 procentowe.

b) **począwszy od dnia 1-ga lipca 1904 r. obniża oprocentowanie 3-75 procentowych książeczek na 3-0 od sta.**

Oprocentowanie dawnych 4-procentowych wkładek pozostaje na razie bez zmiany.

Równocześnie zostaje zniżonym procent od nowych, po tem ogłoszeniu udzielonych pożyczek hipotecznych na dobra ziemskie na 4-5 od sta, a na realności miejskie na 4-75 od sta.

Pierwsze galicyjskie

Towarzystwo akcyjne dla fabrykacji śrub, nitów i muterek
W OŚWIĘCIMIU

Nity do kołków, nity do spajania blachy i obręczy beczkowych. Naśrubki (mutterki) Śruby do kryz z naśrubkami; śruby do kół, zawiasów i pługów; śruby do rusztowań; śruby żelazne i mosiężne do drzewa oraz wszelkie artykuły działem śrub objęte.

Materyały do przymocowania szyn kolejowych, jak śruby łukkowe, gwoździe śrubowe, pierścienie, uchwyty i t. p.

Gatunek wyborowy.

Ceny niskie.

A. KRZYSZTOFOWICZ

Lwów, Hotel George'a.

Firanki, Story, Bonne femme, Brise-bises. Materye na meble. Portiery. Dywany angielskie, krajowe i orientalne. Sukna do wyścielania podłóg.

Futerka, poduszki, kapy, serwety i t. p.

Nowości!

Wybór wielki!

BANK ROLNICZY we Lwowie

dostarcza najtaniej i pod najdogodniejszymi warunkami

PLUGI jedno- i wieloskibowe z fabryki BRACI EBERHARDT w Ulmie.

SIEWNIKI do zboża, nasion i nawozów

CENTRYFUGI KAYSERA

NAJNOWSZE PAROWNIKI - - - -

- - - - - „REFORMA“

MOTORY benzynowe i spirytusowe

LOKOMOBILE, MŁOCARNIE, MŁYNKI

oraz inne **MASZYNY ROLNICZE** - -

FABRYKA WÓD MINERALNYCH SZTUCZNYCH i SPECYJALNYCH LECZNICZYCH pod firmą

--- -- K. Rząca i Chmurski --- --

w Krakowie, ul. św. Gertrudy 1. 4

29

wyrobiana pod kontrolą komisji Przemysłowej Towarz.

Lek. Krak. polecone przez toż Towarzystwo

WODY MINERALNE

odpowiadające składem chemicznym wodom: BILIŃSKIEJ, GIESHUBLERSKIEJ, SELTERSKIEJ, VICHY, MARIEN-BADZKIEJ, HOMBURG, KISSINGEN. tudzież **SPECYJALNIE LECZNICZE** jak: litowa, bromowa, jodowa, żelazista, kwaśna oraz **wody lecznicze normalne** z przepisu prof. JAWORSKIEGO.

Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franco.

Główny skład we Lwowie w aptece J. Wewiórskiego Halicka 5.

Międzynarodowe przedsiębiorstwo handlowe

(Szczególnie z Rosyą).

N. KATZNER

Dom spedycyju i komisowy w Podwoleczyskach, Wołoczyskach, Brodach i Radziwiłowie.

Stale taryfy przewozowe (Stawki) do Rosyi i z Rosyi wraz z wszelkimi kosztami oraz fachowe ocenie.

Poleca wyroby z kamienia porfirowego: płyty posadzkowe, klocki brukowe, nagrobki, schody, cokie i piramidy, bruski i toczydła (t. zw. Trembowelskie) z własnych kamieniołomów po umiarkowanych cenach.

Wywóz wely drzewnej i desek na skrzynki do jaja.
Adres: **N. Katzner w Podwoleczyskach.**

44.

PRZEMYSŁ KRAJOWY.

Towarzystwo lwowskich szewców „KRAJ“

poleca

Własne wyroby różnorodnego obuwia ręcząc za trwałość i elegancję.

Na składzie zaopatrzenia obfite.

Zamówienia wykonują się najdokładniej w jak najkrótszym czasie.

Z prowincyi wystarczy przystanie bucika na miarę.

Sklep znajduje się we Lwowie przy ul. Akademickiej 1. 12.

naprzeciw pomnika Kornela Ujejskiego.

Pierwsza galicyjska fabryka wszelkiej bielizny

WIKTORA SEDLACZKA

we Lwowie, plac Kapitulny 3. — poleca po najniższych a stałych cenach:

Bieliznę męską
Bieliznę damską
Bieliznę dla dziewcząt i chłopców
Bieliznę dla niemowląt
Bieliznę dla hoteli, restauracji, szpitali i innych zakładów.
Koldry materace, sienniki

Welnę owocą i watę.
Pierze i puch.
Całe wyprawy ślubne i dla niemowląt.
Utrzymuje na składzie krajowe i zagraniczne płótna, nakrycia stołowe, ręczniki, ściěrki, chustki do nosa

Schrolla szyfony, szczytyngi, dymy, kretony, batysty, barchany, piki
Kołnierze, manszety krawaty, szelki.
Skarpetki i pończochy.
Wszystkie dodatki do bielizny.

Wszystkie zlecenia wykonuje najrzetelniej.

Próbki i cenniki na żądanie.

W cierpieniach

reumatycznych - - - -

- - gośćcowych i pokrewnych

najlepiej przez WP. lekarzy poleconym
środkiem jest

„Sapomenthol“

(Maść Sapomentholowa)

wyrobu aptekarza

Eugeniusza Matuli w Radomyślu
koło Tarnowa.

Dostać można po cenie za mały stoik 1-40,
za duży 5 koron, w każdej aptece jakoteż
wysyłką wprost za zaliczką.

Ostrzega się przed naśladownictwami! Prawdziwy tylko w oryginalnem opakowaniu. Nazwa, opakowanie, marka ochronna prawnie zastrzeżone. Najwyższe odznaczenie z wystaw w Paryżu, Londynie, Marsylii i Wiedniu. Dyplomy honorowe i medale złote

Apteka i Laboratorium chem.-farm.
Eugeniusza Matuli

w Radomyślu koło Tarnowa

W SYFONACH

PILZNER i BAWAR polecają

MUSIAŁOWICZ & JANIK

Lwów, Trzeciego Maja 2.

Dra Sedlitzky'ego

patentowane

Tabliczki do kąpeli

oraz

sole sodowe

z c. k. Salin w Hallein

służą do wygodnego i taniego sporządzenia

naturalnych kąpeli leczniczych

jakoto: *soolowych, sosnowych, siarczanych, żelaznych, z kwasem węglowym, żelazistych (Moor), z namulę siarczanym (Ischl), z kwasem węglowym a la Nauheim.*

Nowel „APHOR“ Nowel

dozowane kąpiele z kwasem węglowym, systemu Dr. Fische. System obejmuje 20 systematycznych dozowanych kąpeli z kwasem węglowym.

Pastyłki inhalacyjne-soolowe

z eterycznym olejkiem sosnowym lub bez.

Dla lekarzy klinik, sanatoriów, zakładów kuracyjnych, dyrekcji i t. p. prospekty, wzory i znaczny opust.

Adres: Dr. SEDLITZKY Hallein

obok Solingrodu (Salzburga)

skąd wysła się do wszystkich miejsc nie posiadających na składzie tych kąpeli po oryginalnych cenach franco. 47

Mieczysław Jankowski

GŁÓWNY SKŁAD

nasion i roślin

we Lwowie, plac Bernardyński 1. 2 A.

poleca

specjalny skład wieńców grobowych metalowych, świeżych i zasuszonych.

Bukiety weselne, imieninowe, balowe po najtańszych cenach we Lwowie.

Mieszanka dla ptaków tylko 35 ct. 1 kg.

Medal srebrny.

Medal państwowy.

Pracownia rusznikarska

SZADKOWSKI & KOPCZYŃSKI

We Lwowie ul. Batorego 20.

(Hotel Saski)

Wyrabia broń myśliwską wszelkich systemów oraz przyjmuje reperację wykonując z największą dokładnością po nader niskich cenach.

28

Ruble, Marki, Franki

i wszelką inną monetę zagraniczną kupuje i sprzedaje najkorzystniej

SOKAL & LILIEN

Dom bankowy i Kantor wymiany.

Centralne ogrzewanie i wentylacje

wszelkich systemów

WODOCIĄGI I KANALIZACYE

pompy, klozety, łazienki, łaźnie, mechan.
pralnie i suszarnie

oświetlenie gazowe

projektuje i wykonuje

Inż. LEONARD NITSCH i Ska

Biuro techniczne i Zakład instalacyjny
w Krakowie, ul. Kolejowa 18, parter.

Adres telegraficzny: Leonard Nitsch - Kraków.

Kosztorysy
bezpłatnie.

Najlepsze referencje z do-
tychczas wykonanych robót.

Telefon
Nr. 385.

Popierajmy przemysł swojski a wzrośniemy w siłę!

Główny skład lamp i bronzów z fabryki polskiej
Jana Serkowskiego w Warszawie, tudzież skład
niezapalnej nafty krajowej

pod firmą

Piotra Miączyńskiego zięć

Stanisław Strzałkowski

we Lwowie, plac Halicki l. 14.

poleca

Lampy naftowe, salonowe, gabinetowe do pokoi jadalnych,
biurowe jakoteż różne przybory do lamp.

Palniki żarowe, bronzы kościelne i dekoracyjne. Świe-
czniki do oświetlenia gazowego i elektrycznego. Wyroby gal-
wanoplastyczne, oraz wszystkie przybory w zakres oświetlenia
wchodzące.

Ceny jak najtańsze zaś przy zamówieniach większych od-
powiedni rabat.

Jedynе źródło najlepszej nafty krajowej z rafinerji hr
Adama Skrzyńskiego w Libuszy tak do sprzedaży hurtownej ja-
koteż drobiazgowej. Posyła do domu począwszy od 5. litrów.

Nafta do palników żarowych.

Oleje mineralne i smarowidła wszelkiego rodzaju.

Mydła gospodarskie i toaletowe

Wypierajmy przemysł niemiecki!

Szkoła sztuki stosowanej i robót ręcznych

Lwów, ul. Gołębia 1 12 (Willa Palatyn).

PROGRAM 1-go ROKU SZKOLNEGO.

I-szy KURS. Dział haftów. Roboty krzyżkowe, szydełkowe, drutowe, deskowe, podwlekanie, siatkowe, haft Janina (Dział sztuki stosowanej. Malowanie na drzewie, atlasie, aksamencie, płótnie gobelinowym, jedle, plastyczne (Plastin Malerei).

II-gi KURS. Dział haftów. Haft arabski, biały, złotem i srebrem, roboty mereszkowe. Koronki irlandzkie trudniejszej, roboty killmowe, wążane, smyrneńskie igłą zwykłą, smyrneńskie igłą maszynową „Daisy“, pasmanteryjne, oraz inne roboty artystyczne i nowe u nas mniej znane lub jeszcze zupełnie nie wprowadzone.

Dział sztuki stosowanej. Wypalanie na drzewie, skórze, akksamiecie, głębokie (Tiefbrand); malowanie na porcelanie, szkłe, plastyczne (Plastin Malerei).

Nauka odbywa się z reguły 3 razy tygodniowo (Poniedziałek, Środa, Piątek) od 10—12 przedpołudniem. Opłata miesięczna z góry 21 K. I w tych samych dniach od 5—5 w zimie od 2—4 popołudniem. Opłata miesięczna tak samo jak za naukę raną 20 K. Opłata za naukę raną 10 K. Opłata za naukę raną 10 K. Opłata za naukę raną 10 K.

Osobne lekcyjne uzupełniające dla wstępnych w ciągu kursu, lekcyjne dla pojedynczych osób i lekcyjne korespondencyjne (listowne) według osobnej umowy.

CHARLES CABOS

WIĘDZYSKA FABRYKA CIĄSTEN (CAKES) I BISZKOPTÓW

CIĄSTKA Z SOMATOZY

Główna wytyka:
WIEN, Mariahilf,
Gumpendorferstrasse Nr. 55.

Składy: WIEN,
Städt. Körnthnerstrasse 37.
Stadt, Hof 5.

Wzmacniający, szybkie zastępstwo dający środek
— spożywczy.

Można ją spotykać do wina, herbaty, czekolady, kawy lub mleka. Podniecającą w wysokim stopniu apetyt, są nadzwyczaj smaczna i łatwo strawna. Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

41 Pierze gęsie!!

nowe niedarte 1/2 kg. szarego 15 ct.
" " białego 30 "
nowe darte 1/2 " szarego 35 "
" " białego 50 "

przysyła pocztą od 5 kg. i więcej za pobraniem pocztowym

J. M A L D E K

w Pradze, Tyńska 17.

Bilety wizytowe

zaproszenia ślubne i balowe, księgi bankowe, książeczki oszczędności, nagłówki na listy i faktury, koperty, etykiety, cenniki, autografie i wszelkie roboty artystyczno-litograficzne wykonuje wzorowo i na czas oznaczony

Zakład artyst.-litograficzny i drukarnia

PILLERA i SPÓŁKI

Lwów, ul. Łyzakowska 3.

Wszelkie zamówienia przyjmuje, informacji udziela wyłącznie

N. Brandler

Lwów, Jagiellońska 15.

Jedyne zastępstwo dla Galicji i Bukowiny

Slabość męską

skutki szczególniej tajnych grzechów młodości oraz innych nadużyć niszczących zdrowie, jak pewno i trwale usunąć, poucza jedynie w licznych wydaniach rozpoznać można książka ilustrowana

Dra Retau'a

Ochrona własna

Cena wydania polskiego: 1 zł.

Cena wydania niemieckiego: 2 zł.

Tysiące znalazło w niej objaśnienie swych cierpień a za życiem kuracy w książce tej zaleconej, zupełną swą siłą męską. Za nadaniem franco należytości, otrzyma się książkę w kopercie przez Verlags-Magazin Leipzig, Neumarkt w Niemczech.

PRAWDZIWIY
HOLENDERSKI

„Lemon Squash“

jest napojem orzeźwiającym i odświeżającym bardzo zdrowym, bez zawartości alkoholu.

Brak napoju podniecającego a zarazem nie działającego szkodliwie uprawiająco od dawna uczu się dawał.

Opierając się na poszukiwaniach czynionych już w innych krajach, znalazłem preparat, który po większej części składa się z cukru najlepszej jakości gotowanego na cytrynach soczystych. Rozcieńczony w 5—7 krotniej ilości wody wydaje ten preparat bardzo zdrowy napój, który szczególnie podczas upałów w porze letniej zalecić można.

Flaszka litrowa

„Lemon Squashu“

kosztuje wraz z cłem kor. 6 i jest bardzo wydatną a tem samem tanią.

Flaszka litrowa wystarczy na spórządzenie mniej więcej 50 szklanek napoju. Proszę tylko spróbować.

Wysłanka za poprzedniem pobraniem należności.

Adres:

Hugo Eugen WINKLER
Zwickau in Sachsen.

PRZEDNIE SIATKI ŻAROWE
do oświetlenia gazowego

100 sztuk K. 22 — 50 sztuk K. 11·50
franko wraz z cłem

za nadesłaniem należności wysła

Hugo Eugen Winkler
Zwickau in Sachsen.

Za nadesłaniem

Marek 3·50 (Koron 4·15)

(także w znaczkach pocztowych)

wysłał franko pierwszej jakości, niklowany patentowany

Przyrząd do wentylacji pokoi!

Hugo Eugen WINKLER

Zwickau in Sachsen.

PATENTY

dla wszystkich krajów wyrobła

Inżynier M. Gelbhaus

zaprzyśiężony rzecznik patentów

Wiedeń VII., Siebensterngasse Nr. 7.

naprzeciw c. k. Urzędu patentowego.

Jedyny rzeczywisty importer herbaty!

Handel herbaty chińskiej

EDMUNDA RIEDLA

w Łwowie, ulica Teatralna liczbą 3.

Drużka kamienica od placu Marjackiego.

połoca

HERBATĘ

zbiornu majowego bezopornie z Chin sprowadzoną, ciemno nacięgotą z wyborzym smakiem i aromatycznym wonią

Congo czarna	1 Nr. 1.60
Souehong czarna	3 30
Kaysow czarna	4 40
Melange de Londres	5 40
Pecco kwiatowej	7 40
„ „ karawanowej	8 40
„ „ najprzędziej	9 40
Gumpowder ziel. perł.	10 40
Wysiewki herbaciane	1.80
„ z najlepszych her.	1.60

połoca najlepsze gatunki

KAWY

o smaku czystym i aromatycznym, kłoro rozżarła franco, opłacone do każdej stacyi pocztowej 4/4, kilo w woreczku:

Jam dka	7 1/2 kl. — 70
Santos	7.50 — 80
Portorico	8.85 — 90
Cuba grubo ziarniata	9.20 — 90
Ceylon zielona	9.50 — 100
„ „ przednia	10.00 — 104
„ „ grubo ziar.	10.50 — 108
„ „ perłowa	10.50 — 108
Mocca arab. arom.	10.50 — 108
Jawa złota	10.50 — 108

Geny herbaty oznacza się na 1/2, kilo w paczkach po 1/2, 1/3, 1/8 kilo.

Opakowania nie liozy się. — Zamówienia z prowincyi wysła się odwrotną pocztą. 30